往生極樂淨土四因簡要注釋–解脫種子

Seeds of Liberation

The Four Causes for Rebirth in Sukhavati

作　者：堪布噶滇仁波切

Author：Ven. Khenpo Karten Rinpoche

༄༅། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཐར་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། 1

往生極樂淨土四因簡要注釋—解脫種子 34

Seeds of Liberation-The Four Causes for Rebirth in Sukhavati 67

༄༅། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཐར་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྩ་གསུམ་ཀུན་འདུས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དང་།།
སྐུ་གསུམ་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་སྣང་མཐའ་ཡས།།
དབྱེར་མེད་སྤྱི་གཙུག་འཁོར་ལོའི་རྒྱན་བཞུགས་ནས།།
འབྲལ་མེད་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་འཛིན་མཛོད།།

ལྷ་གཅིག་ཀུན་འདུས་སངས་རྒྱས་སྣང་མཐའ་ཡས།།
ཆོས་གཅིག་ཀུན་འདུས་སྙིང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག
ཉམས་ལེན་ཀུན་འདུས་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་གསུམ།།
འབྲལ་མེད་ཉམས་སུ་བླངས་དེ་སྐལ་བ་བཟང་།།

བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ཟབ་མོའི་ལམ།།
བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པོའི།།
འགྲེལ་བཤད་ཕལ་སྐད་གོ་སླའི་ཚུལ་བྱས་ཏེ།།
རང་འདྲའི་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཀོད།།

ཅེས་ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་གང་ཞིག་གླེང་བར་བྱ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་འགྲེལ་བཤད་སྙན་ངག་དང་། སྡེབ་སྦྱོར། གཞན་གོ་དཀའ་བའི་མཁས་ཚིག་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་པར་ཕལ་སྐད་དཀྱུས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་ཞུགས་གསར་བུ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོར་བསྡུས་ཅི་ནུས་སུ་དགྲོལ་བར་བྱའོ།། དང་པོ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་ཁྲིད་ཡིག་གཞན་ལས་གསལ་བ་ལྟར་གལ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར་རང་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་དང་། སྐྱབས་

ཡུལ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དང་། རྩ་བའི་བླ་མ་སོགས་ལ་དད་པ་དང་མོས་གུས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐོག སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལེགས་པར་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཛུག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་རྩ་བའི་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཞིང་ཁམས་སྤྱིར་མདོར་བསྡུས་སུ་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ། གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་མཇུག་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང་བཅས་གསུམ་མོ། དང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཞིང་ཁམས་སྤྱིར་མདོར་བསྡུས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

སྤྱིར་ཞིང་ཁམས་ཞེས་པ་འདི་ལའང་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། དྲང་དོན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ངེས་དོན་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་གནས་སྐབས་ཐབས་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། མཐར་ཐུག་ངེས་དོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཞིང་ཁམས་དང་དམྱལ་བ་སོགས་དག་མ་དག་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ལས་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེའང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྡིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་། བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བསྟན་པ་འཛུགས་ན་རང་གི་སེམས་ལ་ཚུགས། །སེམས་ཀྱི་སྙིང་ནས་སངས་རྒྱས་རྙེད་ཡོང་ངོ་། །ཞིང་ཁམས་ཙུལ་ན་ཐ་མལ་འཁྲུལ་ཞེན་སྦྱོངས། །རྣམ་དག་ཞིང་ཁམས་སྐྱིད་པོ་འགྲམ་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་བཟང་ངན་བསགས་པའི་ངོར་དམྱལ་བ་དང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྣང་བ་ལས་དེ་མ་ཡིན་པར་གཤེད་ཅིག་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཆག་པ་ནང་བཞིན་དམྱལ་བ་དང་ཞིང་ཁམས་སོགས་མེད་པ་ནི་ཤེས་དགོས་སོ།། འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཞིང་ཁམས་སྦྱོང་བ་དང་ཞིང་ཁམས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལས། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་ཉིད། །དེ་ལ་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིས། ། སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་དེ།། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ།། མཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་མཉན་པའི་ཕྱིར།། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་

དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་མོས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པར་མཛད་དོ།། དེ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་མཛེས་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ལས་རབ་རྫོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། དབུས་ཕྱོགས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་བསྐྱོད་པ་བཅས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་མ་གཏོགས་ཞིང་ཁམས་གཞན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། སྔོན་བསགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྐྱེ་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་སོ།། མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་སློབ་པ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་གནས་སུ་སྤྲང་པོས་རེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་རང་རེ་སྐྱབས་བྲལ་མགོན་མེད་ཉམ་ཐག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་འདི་ཉིད་ཆེད་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་སོ།། ལར་ནས་དེང་སང་གི་དུས་འདིར་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བློ་ལྡོག་རྣམ་བཞི་དང་། ངེས་འབྱུང་། ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱིས་བློ་སྦྱོང་མ་དགོས་པར་བླ་མའི་མིང་སུ་ཆེ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཁྲོ་བོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་རེ་ལ་མཐོ་བསྙེགས་བྱས་ནས་ཙུར་སྒྲོག་གི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་བརྒྱ་ཡི་གོ་གཅིག་གིས་ཚོད་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། དུས་བབས་ཀྱི་ལྷ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འདི་ཁོ་ན་རྩ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཐག་བཅད་ནས་བསྙེན་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འདི་སྔོན་འཁོར་ལོའི་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྩིབ་ཀྱི་མུ་ཁྱུད་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྙིང་

པོའི་མདུན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་མ་འོངས་པར་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་རླབས་པོ་ཆེ་མང་པོ་བཏབ་པའོ།། དེ་ཡང་འོད་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་དཔག་མེད་དེའི་མཚན་ཐོས་ལ། ཐོས་ནས་ཀྱང་ཐ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས། དད་པ་དང་། དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་ང་ཡི་མིང་ཐོས་ན།། ང་ཡི་ཞིང་ལ་རྟག་ཏུ་འོང་བར་ཤོག ང་ཡི་སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་དེ་རྫོགས་པས།། འཇིག་རྟེན་ཁམས་མང་དག་ནས་སེམས་ཅན་འོང་།། དེ་དག་ང་ཡི་ཞིང་དུ་ལྷགས་ནས་ནི།། དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག ཅེས་གསུངས་སོ།། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་སྨོན་ལམ་ལས། གང་ཟག་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་ཡིད་ལ་དྲན་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཡི་མཚན་ལན་བདུན་བགྲངས་ནས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཚེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་འཆི་ཁ་བར་དོའི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ཉུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། གལ་སྲིད་གང་ཟག་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཅན་དུ་མ་སྐྱེས་ན་ང་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག གལ་སྲིད་བདེན་པའི་སྨོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ན་ང་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག ཅེས་སྨོན་ལམ་གནང་ནས་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའོ།།

གཉིས་པ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ལ་འཆད་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་དང་པོ་ཞིང་བཀོད་ཡིད་ལ་དྲན་པ། རྒྱུ་གཉིས་པ་དགེ་རྩ་དཔག་མེད་བསགས་པ། རྒྱུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། རྒྱུ་བཞི་པ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་བཅས་བཞིའོ།། དེ་ལ་རྒྱུ་དང་པོ་ཞིང་བཀོད་ཡིད་ལ་དྲན་པ་ནི། རྟེན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ། ཆགས་མེད་བདེ་སྨོན་ནང་གི་སྨོན་ལམ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་བཀོད་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ། བརྟེན་པ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངོན་སུམ་དང་པའི་ཡིད་ཡུལ་དུ་གསལ་བཏབ་ལ། གལ་སྲིད་ལྷ་ཚོགས་ཡོངས་རྫོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་འདེབས་མ་ཐུབ་ཀྱང་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་ངེས་པར་དུ་གསལ་གདབ་དགོས་སོ།། དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དགེ་སློང་གི་ཆ་ལུགས་ཅན་སྐུ་མདོག་དམར་པོ

འོད་ཟེར་གྱི་མདངས་འཕྲོ་ཞིང་ཞབས་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་མོ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་ཤིང་། སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་ཞིང་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ན་ལྷུང་བཟེད་འཆི་མེད་བདུད་རྩིས་གང་བ་འཛིན་པ། གཡས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ལ། སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྒྱན་ཆས་སྤྲས་པ། ཞབས་གཉིས་མཉམ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། ཕྱག་གཡས་པ་སྐྱུ་ཡི་སྣ་ཟླུར་ནས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་འོག་ཏུ་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་བསམ། ཕྱག་གཡོན་གྱིས་མཐེབ་སྲིན་སྦྱར་བའི་མེ་ཏོག་པདྨ་དཀར་པོ་ནོར་བུས་མཚན་པ་ཡུ་བ་ནས་འཛིན་ཅིང་འབྲས་བུ་སྟན་གྱི་ཐད་ཀར་ཁ་འབྱེད་པ། གཡོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ། སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྒྱན་ཆས་གསོལ་བ། ཞབས་གཉིས་མཉམ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། ཕྱག་གཡས་སྐྱུ་ཡི་སྣ་ཟླུར་ནས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྐྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞེངས་པ། ཕྱག་གཡོན་མཐེབ་སྲིན་སྦྱར་བའི་མེ་ཏོག་སྔོན་པོ་རྡོ་རྗེས་མཚན་པའི་ཡུ་བ་ནས་འཛིན་ཅིང་འབྲས་བུ་སྟན་གྱི་ཐད་ཀར་ཁ་འབྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་འོད་ཟེར་དང་འཇའ་གུར་གྱི་ཀློང་དུ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་གདབ་དགོས་སོ།། གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡང་གསལ་འདེབས་མ་ཐུབ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་འཇའ་འོད་ཟེར་མདངས་འཁྱིལ་བའི་ཀློང་ན་བཞུགས་པ་ལ་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སྐུ་དགེ་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་སངས་རྒྱས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་ཀུན་འདུས་དང་། སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ། གསུང་ལོངས་སྐུ། ཐུགས་ཆོས་སྐུ་སྟེ་སྐུ་གསུམ་ཀུན་འདུས། སྐུ་བླ་མ། གསུང་ཡི་དམ། ཐུགས་མཁའ་འགྲོ་སྟེ་རྩ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་གསལ་བཏབ་ནས་སྒོམ་དགོས་སོ།། མདོར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད། རྣམ་པ་གསལ་བ། རྣམ་དག་དྲན་པ། ང་རྒྱལ་བརྟན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསལ་འདེབས་དགོས་སོ།། རྣམ་པ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་ལྷ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ། ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་ན་བཟའ་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་བཞིན་གསལ་འདེབས་ཐུབ་ན་

ལེགས། དེ་ལྟར་གལ་སྲིད་གསལ་འདེབས་མ་ཐུབ་ཀྱང་དད་མོས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཡོད་བསམས་ནས་མོས་སྒོམ་བྱས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ།

ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ། འདུན་པའི་རྩ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་མོས་མཁའ་རུ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་ཡོད་བསམས་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་འདྲེན་དང་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་མང་ཡང་གནས་སྐབས་རེ་ཞིག་བཞག་ལ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ལ་སོ་སོའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་གང་རུང་ཞིག་ནས་རྒྱུན་ཐུགས་དམ་ཁ་འདོན་དུ་འཛིན་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཆགས་མེད་བདེ་སྨོན་འདི་ཉིད་བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་། ཚིག་ཁ་གསལ་ལ་དོན་འདུས་པ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་སླ་ལ། ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་སོགས་བདེ་སྨོན་གཞན་ལས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པས་དེང་སང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་ཀུན་གྱིས་ཁ་འདོན་བྱས་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་མངོན་ནོ། །འདོན་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བའམ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ། ངག་གུས་པས་དབྱངས་ཏ་སྙན་པོ་ལ་བསྒྱོན་ཅིང་ཚིག་རྗེས་དོན་དྲན་གྱིས་དལ་བུས་འདོན་པ། ཡིད་གུས་པས་དད་པ་དང་། མོས་གུས་རྩེ་གཅིག་པས་བློ་གཏད་ལེང་བསྐྱུར་དང་སྐྱིད་སྡུག་མཐོ་དམན་ཅི་བྱུང་ཡང་རེ་ས་དང་སྐྱབས་གནས་སངས་རྒྱས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་བསམ་པར་འདོན་པའོ། །དེ་རྣམས་རྒྱུ་དང་པོ་ཞིང་བཀོད་ཡིད་ལ་དྲན་པའི་ཁྲིད་མདོར་བསྡུས་སོ། །

རྒྱུ་གཉིས་པ་དགེ་རྩ་དཔག་མེད་བསགས་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཚོགས་བསགས་དགོས་པར་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་སྔོན་ནས་བསྟན་པ། གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ། གསུམ་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བ། བཞི་པ་སྡིག་པ་རྣམས་བཤགས་པ། ལྔ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། དྲུག་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། བདུན་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། བརྒྱད་པ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ཚོགས་བསགས་དགོས་པར་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་སྔོན་ནས་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ཡང་དག་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་པ་ལ་དང་པོ་ཚོགས་བསག་སྒྲིབ་སྦྱང་ལ་བསྟེན་ནས་བསོད་ནམས་ངེས་པར་བསག་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ཚོགས་བསགས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་འདིར་མི་ཡི་དབང་ཐང་དང་། ནུས་པ། གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཆུང་སོགས་བྱུང་ཞིང་། གལ་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ལ་ཚོགས་བསག་དགོས་པ་ལྟ་ཅི། ཚེ་འདིར་ནད་མེད་པ་དང་། ཚེ་རིང་བ། ལུས་སེམས་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱང་སྔར་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་སྨིན་བདེ་སྐྱེར་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡིས་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་བར་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་གཙོ་བོ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཁོ་ན་མི་དགེ་བ་སྡིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ནས་བཟུང་སྟེ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྡིག་པ་རྣམས་སྤང་ཞིང་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་ལས་ཅི་ནས་ཀྱང་བསག་དགོས་སོ། །

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མ་འཆོལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་། རྒྱུ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། །དུག་གི་སབོན་ལ་འབྲས་བུ་དུག་ལས་སྨན་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྨན་གྱི་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་སྨན་ལས་དུག་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའོ། །ལྷག་པར་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གེགས་དང་བར་ཆད་རྣམས་བསལ་དགོས། བར་ཆད་ལ་མང་ཡང་འབྱུང་བཞིའི་ཕྱི་ཡི་བར་ཆད། ནད་གདོན་ནང་གི་བར་ཆད། གཉིས་འཛིན་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་གསང་བའི་བར་ཆད་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་དེ་ཉིད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚོགས་བསག་སྒྲིབ་སྦྱང་ཁོ་ན་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་ཆེན་ཏཻ་ལོ་པའི་ཞལ་ནས། བུ་སྣང་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་འདི། །དོན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །ཚོགས་གཉིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ། །

དེ་འབྲལ་བར་མ་བྱེད་ནྟ་རོ་ག། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་སྲིད་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསག་པ་འདི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོར་གཟུང་དགོས་སོ། །ཚོགས་གསོག་ཐབས་ལ་རྣམ་པ་མང་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།

སྤྱིར་བཏང་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་པོ་འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ཕྱག་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་སྐྱབས་ཡུལ་བླ་མ་ཡི་དམ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་ཚད་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱག་ཏུ་འབུལ་རྒྱུ་དེ་ལ་གོ་དགོས། འགྲེལ་ལུགས་གཞན་ཞིག་ལ་གོང་གི་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བའམ་ཕྱག་པ་ལའང་གོ་ཞིང་། འཚལ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱབས་ཡུལ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཕྱག་ནི་ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན། ང་རྒྱལ་ལ་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གེགས་དང་བར་ཆད་ཡིན་ཞིང་། རང་རྒྱུད་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ནས་གཞན་ལ་གུས་འདུད་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་མི་བྱེད། ང་རྒྱལ་གྱི་སྣང་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆུ་མི་ཆགས། ཟེར་བ་ལྟར་དཀར་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ནས་གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་དང་། བརྙས་བཅོས་སོགས་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་མཐར་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་ལྷས། ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ནས། །ངན་འགྲོར་ང་རྒྱལ་གྱིས་འཁྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱག་འཚལ་བའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་རང་ལུས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་སྤྲུལ་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། རང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་དུ་འདྲེན་པའི་དེད་དཔོན་ནམ་གཙོ་བོ་ལྟར་བྱས་ནས་མཐའ་སྐོར་དུ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བར་བསྒོམ་དགོས། སྤྱིར་ཕྱག་འཚལ་བའི་སྐབས་སུ་གཡས་སུ་ད་ལྟའི་རང་གི་ཕ། གཡོན་དུ་མ། མདུན་དུ་རང་གི་དགྲ་བོ། རྒྱབ་ཏུ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ཕྱག་འཚལ་དགོས་

སོ། །ཕྱུག་འཚལ་བ་ལ་སྦྱིར་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ།

།གསུམ་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ནི།

རང་རྒྱུད་སེར་སྣས་བཅིངས་ན་ཡར་མཆོད་མར་སྦྱིན་སོགས་གང་ཡང་བྱེད་མི་བྲ་ནས་འཇུངས་པའི་དབང་གིས་ཚོགས་བསག་གི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གནས་སྐབས་མི་ཕོངས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ཡར་མཆོད་མར་སྦྱིན་སོགས་ཚོགས་བསགས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་རྒྱུ་ཚོགས་བསག་ལ་འབད་དགོས་སོ། །རང་ཉིད་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་སོགས་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཧམ་གྱི་སེམས་མ་ཞུང་བ་འདི་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཁེངས་དུས་ཤིག་མེད་ཅིང་། དཔེར་ན་དཔལ་འབྱོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་སེར་སྣ་ཇེ་ཆེ་ལ་འགྲོ་ཞིང་། མཐར་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་རྒྱུ་ནོར་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་ནས་ལུས་ངན་བླངས་པའི་གདམ་རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་རིང་འདིར་མང་དུ་དོགས་ནས་མི་སྤྲོའོ། །མདོ་ལས། གང་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་ན་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་དང་པོ་དངུལ་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། བར་དུ་སྲུང་མི་ཐུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཐ་མར་འཛད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཇི་སྲིད་རང་གི་སེམས་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད་ན་དེ་སྲིད་དུ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྗེས་སུ་བཏང་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐའ་མེད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་ལས། ནོར་གྱི་མཆོག་ནི། ཤེས་རབ་དང་། དད་པ། སྙིང་རྗེ། གཏོང་བ། ཆོག་ཤེས། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཡིན་ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་དངུལ་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་ན་མི་དགོས་སར་དོན་མེད་རྒྱས་སྤྲོས་དང་ཞུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བར་ཚོགས་བསག་གི་ཞིང་དང་ཉམ་ཐག་སེམས་ཅན་སོགས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་བྱས་ན་ནོར་གྱིས་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆོད་པ་ལའང་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་དང་། གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་མཆོད་པ་དང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་དང་། ཕྱི་ཡི་མཆོད་པ། ནང་གི་མཆོད་པ། གསང་བའི་མཆོད་པ་སོགས་ཏ་ཅང་མང་ཞིང་རྒྱས་ལ། དང་པོ་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ལ། རང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་དཔལ་འབྱོར། རྒྱུ། ནོར། ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་འབུལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་ལ། རང་གི་བློ་ཡིས་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་དེ། གདུགས། གསེར་ཉ། བུམ་པ། པདྨ། དཔལ་བེའུ། རྒྱལ་མཚན། འཁོར་ལོ། དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་བཅས་བདུན་ནོ། རྣམས་དང་། མཚན། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་སྟེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་འབུལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མཚན། འདོད་ཡོན་རྣམ་པ་ལྔ་ནི། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། བཅས་ལྔའོ། མཚན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ལྟར་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ནས་མཆོད་པའོ། །གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ལ། གླིང་བཞི་རི་རབ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སོགས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར། ཉི་མ། ཟླ་བ། རྒྱ་མཚོ། ནགས་ཚལ། མེ་ཏོག་དང་། སྐྱེད་ཚལ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་སོགས་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ། །ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་ལ། རང་ལ་ཏ་ཅང་གཅེས་པའི་སྒྱུ་ལུས་འདི་ཉིད་ཀྱང་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆགས་ཞེན་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བློས་ཐག་བཅད་ནས་འབུལ་བ་དང་། མ་ཟད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཁང་ཞིང་། རྒྱུ་ནོར་དཔལ་འབྱོར་སོགས་རང་ལ་གང་གཅེས་པ་དེ་ཉིད་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་འདྲེན་པའི་ཡོན་དུ་འབུལ་བའོ། །མཆོད་པས་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སེར་སྣའི་གཉེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

བཞི་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་ནི།

སྡིག་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་སྤྱིར་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་བཞི་ནི། མ་ཤེས་པ། མ་གུས་པ། བག་མེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་བཅས་བཞིའོ། །སྡིག་པ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ངག་གི་དབང་གིས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་ལ་བརྫམས་ནས་རྐུ་བྲུས་པ་དང་། གཞན་ལ་མགོ་སྐོར་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་རྣམས་ནི་མ་ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན། མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྡིག་པ་ནི་དྲན་ཤེས་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞིང་། ནམ་ཞིག་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་ན་སྡིག་ལས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་ཡོང་ཞིང་། མི་ཞིག་གིས་དནངས་ཞོགས་པ་ང་ཡི་བརྩེ་བའི་སྐྱེས་མ་དང་མཉམ་དུ་འཁྲུག་རྩོད་བྱུང་ཡང་དེ་རིང་ཕ་ཅང་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ཟེར་མཁན་གྱི་ཁྲོ་ག་གཅིག་ཀྱང་མེད། སོ་སོའི་བརྩེ་བའི་བཟའ་ཟླ་དང་མཉམ་དུ་འཁྲུག་པ་བྱས་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་འདོད་སུ་གང་ལའང་མེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་རེར་ནོར་འཁྲུལ་དང་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། སྡིག་ལས་བྱུང་ཚར་མ་ཐག་མི་དེ་འགྱོད་པས་གདུང་གི་ཡོད། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་ནི་གློ་བུར་བ་ཞིག་དང་། མི་ཡི་རང་བཞིན་དེ་བྱམས་བརྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས། སྡིག་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ཉོན་མོངས་དང་། དེ་བས་ཀྱང་དྲན་ཤེས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་བསགས་པ་ཡིན། སྡིག་པ་བྱུང་ནའང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་ན་ངེས་པར་འདག་པར་འགྱུར་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་སྡིག་བཤགས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །སྡིག་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་བཤགས་ན་འདག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་སྡིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྡིག་པ་འཆགས་ཐབས་རྣམ་པ་མང་ཡང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྟོབས་བཞི་ལ་བསྟེན་ནས་བཤག་དགོས་ཤིང་།

དེ་ལ་དང་པོ་སྟོབས་བཞི་ནི། རྟེན་གྱི་སྟོབས། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་སོ། །

དང་པོ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བླ་མ་དང་ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་དང་ཆོས་སྐྱོང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱིད་སྡུག་ལེགས་ཉེས་བཟང་ངན་ཅི་བྱུང་ཚང་མ་གཅིག་ཆོག་རྒྱལ་པོའི་ངོ་བོར་བློ་གཏད་ཡིད་ཆེས་

ཀྱིས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་གསལ་བཏབ་ཅིང་སྐྱབས་གནས་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་དཔེར་ན་མུན་ཁང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ལྷག་མེད་དུ་དག་སོང་བསམ་པའི་ངང་ནས། བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཚིག་ཟབ་མོ་འདི་ལ་ཚིག་རྗེས་དོན་དྲན་གྱིས་སྒྲ་དག་སྒྲོས་གཙང་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དགའ་སྤྲོ་ལྷང་ལྷང་དུ་འདོན་པའོ །

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ལ་གནོང་འགྱོད་དྲག་པོས་དུག་ཁོག་ཏུ་སོང་བ་ལྟར་སྡིག་ལྟུང་ཅི་བྱས་རྣམས་དངོས་སུ་མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་བཤགས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་ཁ་ཟས་དུག་དང་ནོར་ནས་ཟོས་ན་རང་དཀར་བག་མེད་ལ་མི་འདུག་ཅིང་དུག་དེའི་གཉེན་པོ་སྨན་པ་མཁས་པ་བཙལ་བ་ལྟར། རང་རེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས་སྡང་མི་བཟད་པའི་དབང་གིས་སྡིག་པ་ཚབས་ཆེན་བཙན་དུག་ཟོས་པ་ནང་བཞིན་བསགས་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པར་མི་འདུག་པར་འགྱོད་གདུང་དྲག་པོས་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ་ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི། དཔེར་ན། དུག་ཁོག་ཏུ་ཤོར་བའི་མི་ཞིག་གིས་སྔར་གྱི་དུག་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བསམས་ནས་ཕྱིས་དུག་གཏན་ནས་ཟ་འདོད་མེད་པ་ཇི་བཞིན་སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཚབས་ཆེན་དེ་ལ་སྡིག་པ་རྒྱུ་ངོས་ཟིན་ནས་ཕྱིན་ཆད་འཆི་བ་སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྡིག་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་སྙམ་པའི་དམ་བཅའ་ཞིང་། ཚེ་སྟོད་ཏ་ཙང་འགྱོད་དགོས་པའི་བཤགས་རྒྱུའི་སྡིག་པ་གང་བྱས་པ་རྣམས་བློ་ངོས་སུ་ལྷང་ལྷང་འཁོར་བར་བྱས་ནས་བདེ་སྨོན་གཞུང་ཚིག་ནང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། བཅས་པའི་སྡིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྡིག་པ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ངན་བསགས་པ་སོགས་ཚིག་རྗེས་དོན་དྲན་གྱི་སྒོ་ནས་ད་ཕྱིན་ཆད་སྡིག་པ་དེ་འདྲ་བ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་བསམ་པའི་རང་ངོས་ནས་ངོ་ཚ་བ་དང་། གཞན་ངོས་ནས་འཛེམས་སྐྲག་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་བཤགས་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་ནི་མི་ཤེས་གཏི་མུག་པས།། རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོའམ།། བཅས་པའི་སྡིག་པ་གང་ཡིན་ལས། །གང་ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་རྣམས། །མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔར་མངོན་སུམ་དུ།། ཐལ་སྦྱར་སྡུག་བསྔལ་འཇིགས་སེམས་

ཀྱིས།། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤག་པར་བགྱི།། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག ནོངས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ།། འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས།། སླན་ཆད་བདག་ནི་ཡོངས་མི་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྱོད་སེམས་མི་བཟད་པས་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མྱང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སྐྲག་སྟེ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ངང་ནས་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་དགེ་སྒྲུབ་སྡིག་སྤོང་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ཚོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གསལ་བར་དྲན་པའི་ངང་ནས་སྒོམ་ཞིང་ངག་ནས་ཨ་མི་དྷེ་ཝ་སོགས་གཟུངས་སྔགས་རིང་ཐུང་རྣམས་གང་ཤེས་འདོན་ཞིང་གནོང་འགྱོད་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པའོ། །སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན། འགྱོད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་གསེས་གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་དགེ་བ་ལ་འགྱོད་ན་སྡིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་ན་དགེ་བར་འགྱུར་བས་དང་པོ་གང་ལ་འགྱོད་དགོས་པ་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །བཤགས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་མང་ཡང་མདོར་ན་ཉོན་མོངས་ཞི་སྟང་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ།

ལྔ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི།

སོ་སོའི་ལུས་ངག་དཀའ་ཚེགས་ཀྱི་དགེ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མ་དགོས་པར་མལ་ས་དྲོད་མོར་འདུག་བཞིན་བསམ་བློའི་གཏོང་ཕྱོགས་གཞན་དག་ཅིག་གིས་དགེ་བ་རླབས་པོ་ཆེ་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་འདི་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་དཀའ་ཚེགས་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལུས་ངག་གི་དགེ་རྩ་ལོ་གྲངས་མང་པོར་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མྱུར་དུ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱུགས་མ་ལྟ་བུ་ནི་ཕྲག་དོག་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །དགེ་བ་སྒྲུབ་སྟངས་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ཤིང་ཀུན་སློང་བསམ་པ་བཟང་པོའི་རྒྱས་མ་ཟིན་ན་དགེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ཞི་བ་ལྷས། དང་པོར་རང་གི་སེམས་བརྟགས་ནས། །བརྟན་པས་རིགས་པ་ལྡན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཕྲག་དོག་ཡིན་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་འགྲན་སེམས་དང་ཕྲག་དོག་སོགས་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་དུས་ནམ་ཡང་ཞི་བ་དང་དུལ་བའི་སྐབས་མེད་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཞི་བ་དང་དུལ་བ་མེད་ན། བློ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཀོལ་མི་བཏུབ་ཅིང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སེམས་འཁྲུགས་ནས་སེམས་ལ་ཞི་བདེའི་སྣང་བ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །སེམས་འཁྲུག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་སྦྱོར་ལ་ཇི་ལྟར་བརྩོན་ཁྱལ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡེ་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཞིང་ས་ཐ་གྲོད་སྐམ་པོར་ལོ་ཏོག་བཏབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དགེ་བ་སྒྲུབ་སྟངས་ཤེས་ན་ཚོགས་ཆུང་དུས་ཀྱང་དགེ་རྩ་རླབས་པོ་ཆེ་འགྲུབ་པ་མ་ཟད་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གོང་དུ་ཀུན་སློང་བཟང་ངན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟག་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགེ་སྡིག་གང་བྱས་པ་རྣམས་ཀུན་སློང་བཟང་ངན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཡོག་བྱེད་པ་ལས་ལྟར་སྣང་གི་དགེ་སྡིག་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་ནི་མི་འགྲོ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བསམ་པ་དགེ་དང་མི་དགེའི་བྱེ་བྲག་ལས།། དགེ་སྡིག་གཟུགས་བརྙན་ཆེ་ཆུང་རྗེས་མི་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རང་གིས་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་མ་འགྲུབ་ཀྱང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་གཞེངས་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་བསྐྱངས་པ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ། གང་ལྟར་གཞན་གྱི་དཔལ་དང་འབྱོར་པ། ལེགས་བྱས་གང་བགྱིས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་རྣ་བས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྲག་དོག་མེད་པའི་ངང་ནས་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་ཞིང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དཔལ་དང་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལ་ཕྲག་དོག་མེད་པར་དགའ་ཚོར་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཡི་རང་ཟེར། ཡི་རང་ནི་ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གང་ལ་ཡི་རང་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཕྲག་དོག་མེད་ཅིང་གང་ལ་ཕྲག་དོག་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡི་རང་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་དུ་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་མེད་པར་ཡི་རང་བྱས་ན་ཡི་རང་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་གང་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་རང་ལ་མཉམ་དུ་འཐོབ་

ཅེས་གསུངས། དེའང་མཁས་གྲུབ་ཀཱ་རྨ་ཆགས་མེད་ཀྱིས། གཞན་གྱི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐོས་པའི་ཚེ།། དེ་ལ་ཕྲག་དོག་མི་དགེའི་སེམས་སྤངས་ནས།། སྙིང་ནས་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན།། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཉམ་དུ་འཐོབ་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔྲུང་ཐུང་ཞིག་དང་སྦྲེ་ར་ནས་བཤད་ན། སྔོན་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཉིན་གཅིག་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཉིན་གུང་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་ཚེ། ཡུལ་དེར་དབུལ་མོ་གྲོང་ཙུལ་མ་ཞེས་ཏ་ཅང་ཉམ་ཐག་གི་སྲྫང་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཡོང་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་ཡི་རང་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྲྫང་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཁྱེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲོགས་པོ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་དེ་རིང་གི་དགེ་རྩ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལས་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྔོའམ་ཁྱོད་ལ་བསྔོ་ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོའི་བསམ་པར་དེ་རིང་ངས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། འཁོར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ཉིན་གཅིག་རིང་བསོད་སྙོམས་དྲངས་ཤིང་ས་སྟེང་འདི་ལ་ང་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་ཅན་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། གལ་སྲིད་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་མཚར་རྩེད་དང་བཅས་ཞུས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབུལ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ནས་བཟུང་སྟེ། བཟང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་སྦྱིན་པ་གང་ལ་སྦྱིན།། སྦྱིན་པ་ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ།། སྦྱིན་པ་མཉམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།། སྦྱིན་བདག་དེ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག རྒྱལ་པོ་སྦྱིན་བདག་ཉིད་དང་ཡང་།། སེམས་ཅན་དམན་པ་གཞན་དག་ལ།། ཚེ་རིང་ནད་མེད་ཕུན་སུམ་ཚོགས།། རྟག་ཏུ་བདེ་བ་འཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་བསྔོ་བ་མཛད་པས་དགེ་རྩ་རྣམས་དབུལ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོབ་ཅིང་མཐར་དབུལ་མོ་དེ་ཉིད་ཚེ་ལས་འདས་ནས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། དཀའ་ཚེགས་དང་འགྲོ་སོང་སོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་ལེགས་བྱས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས་གང་ཟག་ཤེས་ལྡན་སུ་ཞིག་གིས་དགེ་རྩ་འདི་ཉིད་གལ་ཆུང་དུ་མི་འཛོག་པར་ངེས་པར་འབད་དགོས་སོ། །ཕན་ཡོན་ཡང་མདོ་སྡུད་པ་ལས། སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྲང་ལ་གཞལ་བའི་ཚད་གཟུང་

ཟུང་།། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན།། ཅེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི་ཕྲག་དོག་གི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

༦ བསྐུལ་བ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བའི་ཡན་ལག་ནི།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་གནས་སྐབས་ཕན་པ་དང་མཐར་ཐུག་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འདི་གཅིག་པུ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཙམ་གྱི་སྐྱབས་གནས་དངུལ་དང་། རྒྱུ་ནོར། མིང་དང་སྙན་གྲགས། ཐོབ་དང་དབང་ཐང་སོགས་བྱུས་ན་གནས་སྐབས་ཙམ་ལས་མཐར་ཐུག་སྐྱབས་མི་ཐུབ། གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་རྣམས་ནི་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་མིན་ཞིང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྐྱབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དུས་ནམ་ཡང་མི་བསླུ་བ་ནི་མཆོག་གསུམ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །གལ་སྲིད་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷང་དོར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་སྣང་མ་བསྟན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྨོངས་པའི་མུན་པ་བསལ་མི་ཐུབ་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་སོ། །སྔོན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་དུ་ཆོས་མ་གསུངས་ནས་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཚངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་སོགས་ཕུལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བའི་གསོལ་བ་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེང་འདིར་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་སྐྱབས་དམ་པར་གྱུར་པའི་སོ་སོའི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་ཕྱག་ཏུ་ཞུ་རྟེན་མཎྜལ་སོགས་ཐོགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་སོ། །འགའ་ཞིག་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྲིད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མ་གཅིག་པའི་བུ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟར་ཡིན་ན་གསོལ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་ཆོས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཤས་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་འདི་ནི་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་བསྟན་ཅིང་། གང་ཟག་གང་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ལ་འདོད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཁྲིད་རང་འདིར་ཤོག་དང་ངས་ཆོས་

བཤད་ཟེར་ན་དམངས་གཙོའི་ལུགས་སྲོལ་དང་གཏན་ནས་མི་མཐུན་ཅིང་། འདུལ་བ་ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དང་པོ་དེ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། སློབ་མའི་རྒྱུད་མ་བརྟག་པར་འཁོལ་ཚོད་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་ན་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་ཕན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་འགྲོའོ། དཔེར་ན། ཆོས་ནི་སྨན་དང་འདྲ་བས་སྨན་གང་ལ་སྦྱིན་སའི་ནད་པའི་ནད་ངོས་མ་ཟིན་པར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨན་སྤྲད་ན་སྨན་གྱིས་མི་ཕན་པ་མ་ཟད་གནོད་པའི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་པས་སོ། །དེ་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཧ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རང་དགར་གང་བྱུང་དུ་གཞན་ལ་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་རྩིས་འཇོག་མ་བྱས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ནོར་བུའི་རིན་ཐང་མི་ཤེས་པའི་སྤྲང་པོ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་ཧ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲད་ན་ཁོང་རང་གིས་ནོར་བུ་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཧ་མ་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་གད་སྙིགས་ནང་ལ་གཡུག་སྲིད་པ་རེད། ནོར་བུས་ཚེ་འདིའི་གནས་སྐབས་དབུལ་པོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་སྲིད་ཀྱང་། ཆོས་ནི་ནོར་བུ་ལས་ཀྱང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཕྱིའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོ་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་སུ་མ་བབས་པའི་དབང་གིས་བདུན་ཕྲག་བདུན་དུ་ཆོས་མ་གསུངས་པའོ། །སྤྱིར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞིང་། ཆུང་དུས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གོམས་གཤིས་གང་ཐད་ནས་ནང་པ་དང་མཐུན་ལ། སྦྱིན་གཏོང་དང་མཆོད་འབུལ་སོགས་ལམ་སྲོལ་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་རིགས་གཙོར་བྱས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ནང་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ནམ་རྒྱུན་ཆོས་བྱེད་ཟེར་དུས་ཁ་འདོན་དང་ཕྱག་མཆོད་འདྲ་བྱེད་ཅིང་། གློ་བུར་དུ་བཀྲ་མ་ཤིས་པ་བྱུང་ན་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པར་འགྲོ་བའམ་བླ་མཆོད་འདྲ་གདན་དྲངས་ནས་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་གསོལ་གླུ་གསོལ་ཞུར་ཞུར་ཟེར་ཟེར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གཙིགས་ཆེན་དུ་གནང་བ་ལས། ནང་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་དེའི་དོན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་རང་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་སྒོམ་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ཙམ་མེད་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་བསྒྱུར་

བཅོས་བྱེད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཞིང་།། བདག་ཉིད་བདག་གི་དགྲ་ཡང་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྨོམ་ཚིག་འདི་ལ་ཧ་ཅང་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་རྫོངས་དད་དང་། ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་པར་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་ལྟ་བ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་དགོས་སོ། །དེང་སང་འགའ་ཞས་ཤིག་ནས་དཔེ་ཆ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཕལ་ཆེར་གྲྭ་བཙུན་པོ་ནའི་འགན་འཁྲི་ཞིག་ཡིན་བསམ་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ནང་པའི་འགན་ངོ་མ་དེ་མ་ཁུར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། སྐོར་བ། ཁ་འདོན་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པའི་ཐབས་ལམ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གོང་གི་བཤད་མ་ཐག་པས་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་རྒྱས་པར་བསྐྱར་དུ་མ་སྤྲོས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་རིམ་གྱིས་ལམ་ལ་བསླབས་ནས། མཐར་ཐུག་རང་གིས་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་ཡིད་ངོར་ངེས་ཤེས་རྙེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་ནས། མཐར་རང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སོང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་ནས་མཐར་ཐུག་སྐུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནས་ད་གཟོད་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གཞན་ལའང་བླང་དོར་གྱི་གནད་དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་བསྟན་ནས་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐར་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཛད་པ་ལས་དེ་ལས་ལམ་གཉིས་པ་ཞིག་ནི་མེད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང་།། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ།། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་མིན་ཏེ།། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཏི་མུག་དང་། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ངན་བསགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི།

སྔོན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་ན། མགར་བའི་བུ་དགེ་བསྙེན་ཙུནྡས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་དཔལ་ལྡན་དངོས་སུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་གཞན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ།། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།། འགྲོ་འདི་ལྡོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་།། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །སྤྱིར་བཏང་དེང་སང་བོད་བརྒྱུད་ནང་ཆོས་སུ་བླ་མར་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ཐེར་དུས་དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་ཡོན་ཆེན་གསེར་དང་དངུལ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་མཆོད་རྫས་སོགས་ངོམ་སོ་དང་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ནས་འབུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དོན་ངོ་མའི་བརྟན་བཞུགས་ཡང་དག་པ་ནི་བླ་མས་ཅི་གསུངས་བཀའ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་དེ། བླ་མའི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བླ་མ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སློབ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབས་གསུངས་པ་ལས་ང་ལ་གསེར་དང་དངུལ་སོགས་ནོར་ཁྱེར་ཤོག་གསུངས་མི་སྲིད་པས་དེ་བས་བརྟན་བཞུགས་ཡག་ཤོས་ནི་བླ་མའི་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མཆོག་ཡིན་නོ། །ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་ཞལ་ནས། གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་པའི་འཕགས་མཆོག་ལ།། གླིང་བཞིའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟབས་ཀྱང་ཅི་བགྱི་སྟེ།། དེ་ཡི་ཐུགས་ལ་བནྟག་པའི་ཆོས་བཟུང་ན།། དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་དང་། རྗེ་མི་ལའི་ཞལ་ནས། ནོར་ཟང་ཟིང་གི་འབུལ་བ་བདག་ལ་མེད།། ཕ་བླ་མའི་དྲིན་ལན་སྒྲུབ་པས་འཇལ། །ཞེས་དང་། སྙིང་རུས་སྡུག་བསྲན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདི།། ཕ་བླ་མ་མཉེས་པའི་ཞབས་ཏོག་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བླ་མའི་བརྟན་བཞུགས་ཡག་ཤོས་ནི་རང་ཉིད་བླ་མའི་མཛད་སྤྱོད་དང་། ཉམས་ལེན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་མར་མི་དྭགས་གསུམ་ལྟར་ཕ་རྗེས་བུ་ཡིས་ཟིན་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཧོན་མོངས་པ་ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ནི།

སྤྱིར་བཏང་ཆོས་གང་དང་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་ཞལ་ནས། སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞི་དམིགས་པ་མེད།།

རྗེས་ལ་བསྔོ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི།། ཐར་ལམ་བགྲོད་པའི་གཅེས་པ་རྣམ་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་སྐས་ཐེམ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་མཇུག་ཏུ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་ལེགས་པར་མ་ཐེབས་ན་དགེ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བས་བསྔོ་བ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་བརྩོན་པ་གལ་ཆེ། དགེ་བ་མ་བསྔོས་ན་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རེ་འཁོར་བའི་ཁྲོད་དུ་དགེ་རྩ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཕ་ཅང་མང་བས་དགེ་བ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བ་འཇིག་པའི་རྐྱེན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི།། སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས།། ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་།། ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྐྱེན་དེ་ལས་ཀྱང་མང་ཞིང་། ཇི་སྐད་དུ། མ་བསྔོས་པ་དང་ལོག་པར་བསྔོས།། གཞན་ལ་བསྒྲགས་དང་འགྱོད་པ་སྐྱེས།། དགེ་བ་འཛད་པའི་རྒྱུ་བཞི་ཡིན།། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་བཀྲལ་ན། མ་བསྔོས་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་རྩ་བསགས་ཀྱང་གཞན་ལ་མ་བསྔོས་པ་དང་། ལོག་པར་བསྔོས་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་སྲུན་མཆེད་དང་ནང་མི་སོགས་ལ་བསྔོ་ཞིང་། གཞན་དགྲ་སོགས་ལ་མ་བསྔོས་པ། གཞན་ལ་བསྒྲགས་ཞེས་པ་ནི། ཀུན་སློང་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་རྣམས་ངས་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལ་ངོམ་སོའི་སྒོ་ནས་བསྒྲགས་པ་ལ་ཟེར། འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་འགྱོད་པ་ནི་རང་གིས་སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་གང་དང་གང་བྱས་པ་རྣམས་ལ་འགྱོད་ན་སྡིག་པ་ལ་འགྱུར་བའོ། །གང་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་རྣམས་དང་མ་འཕྲད་པའི་གོང་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་བ་རྣམས་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བསྔོ་རྒྱུ་ནི་ཕ་ཅང་ཆེ་བའོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སེར་སྣའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི།

གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་མདོར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བློ་ངན་པ་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ད་བར་དུ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་ཆད་པ་མྱོང་དགོས་པ་འདི་ནི་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །ད་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་གཅེས་འཛིན་འདི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་འདི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་སྤང་དགོས་སོ། །ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་ལྟར་དུ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་སྒོ་ཀུན་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གིས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ།། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཕྱིར་བདག་སྡུག་བཞིན།། བདག་གིས་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ།། སེམས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་བདག་ལུས་བཞིན།། གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་ལ།། བདག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན།། གང་ཕྱིར་བདག་གཅིག་བདེ་བར་བརྩོན།། གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ ། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་མཚུངས་པ་ལ།། བདག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན།། གང་ཕྱིར་གཞན་མིན་བདག་སྲུང་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་འདི་རྣམས་མ་བརྗེད་པར་དྲན་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་སོ།། ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་པས་འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞུས་ན། རབ་རྫི་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། འབྲིང་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཐ་མ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོ་རབ་རྫི་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། དཔེར་ན་རྫི་བོས་གཡག་དང་ར་ལུག་སོགས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྔོན་ལ་དེད་ནས་རང་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་མ་བཀོད་ཀྱི་བར་དུ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་བརྩོན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་མཉན་པའམ་གྲུ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན། གྲུ་གཏོང་མཁན་དང་གྲུ་ནང་གི་མི་རྣམས་ཚང་མ་བདེ་སྡུག་གཅིག་པའི་གནས་སྟངས་ཐོག་ཏུ་ཡོད། གྲུ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མ་ཆུ་བོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བསྐྱལ་རྒྱུ་དེ་གྲུ་པའི་ལས་འགན་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་གྲུ་པའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་དེ་ཡང་ང་ཚོ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་མཚོ་ཡི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱ་བསམ་པའི་བློ་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་ང་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱ་བསམ་

པ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲིང་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན། ཐ་མ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། རྒྱལ་པོས་རང་ཉིད་དང་པོ་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་ནས་རྗེས་སུ་མི་མང་ལ་བཀའ་བཏང་ནས་འབངས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་ཇི་བཞིན་རང་ཉིད་དང་པོ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྔོན་དུ་འཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་རྗེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ནས་རང་ཉིད་དང་པོ་སངས་མ་རྒྱས་ན་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་མཐུ་མེད་སྟབས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་འཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་ངེས་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་ཤིང་གོང་གི་རྒྱལ་པོའི་དཔེ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་སྙམ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་གཟུང་རྒྱུ་དེ་རང་གི་འབངས་མིའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོ་ཁོ་རང་གི་དཔལ་དང་སྟོབས་ཤུགས། རྒྱུ་ནོར། སྐད་གྲགས་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་མ་ངེས་ཀྱང་། གང་ལྟར་ཡང་མ་ཀུན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་མ་ཤེས། མི་འདོད་པ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་རྒྱུག་ཅིང་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྙིང་རེ་རྗེ་སྙམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་མུག་པས།། རང་གི་བདེ་བ་དགྲ་ལྟར་འཇོམས།། སྡུག་བསྔལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་།། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་འགྲུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དྭང་དྭང་བ་རེ་སྙིང་ལ་བཅངས་ནས་སྦྱོར་བ་དངོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུས་ངག་གིས་ཕན་ཅི་ཐོགས་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྩེ་བ་ཅན།། མ་རྣམས་སྡུག་ན་རང་བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ།། དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར།། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་བདེ་སྐྱིད་ལྟར་སྣང་རེའི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་མགོ་སྐོར། བསླུ་བྲིད། རྫུན་སོགས་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ངེས་པར་སྤང་དགོས་སོ། །དེང་སང་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་ནད་མཚོན་དམག་འཁྲུག་སོགས་འཇིགས་སྐྲག་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་རྣམས་ང་ཚོའི་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་དབང་གིས་

བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། མདོར་ན་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཚད་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། བརྩེ་བ་མེད་པ། ཚོག་ཤེས་མེད་པ། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་མ་འོངས་པར་འཛམ་བུ་གླིང་འདི་ཞི་བདེ་ལ་འགྱུར་དགོས་ན་ད་ལྟ་ནས་སོ་སོའི་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་མ་ཉམས་པར་བྱེད་རྒྱུ་ལས་གཞན་ཐབས་ལམ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ད་ལྟའི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ང་ཚོའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་བྱ་སྤྱོད་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཡོད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་བྱས་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེང་སང་མཐོང་བཞིན་པ་ལྟར་བྱས་ན་ཕྱི་ཡི་འབྱུང་བཞིའི་ཁོར་ཡུག་དང་། ནང་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ལ་ནད་རིམས་དང་། དམག་འཁྲུག་སོགས་ད་དུང་མུ་མཐུད་ནས་ཡོང་ངེས་ཤིང་། དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཐེར་འབུམ་བདུན་གྱི་བཟང་ངན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཡོད་དོ། །

བྱང་སྡོམ་འབོག་ཆོག་སོགས་བྱ་དགོས་ན་རང་ཁྱིམ་དུ་མཆོད་བཤམས་དང་། ཐང་སྐུ་སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཕྱག་གསུམ་བཙལ་ནས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་མངོན་སུམ་དབང་པོའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྙམ་པའི་སྤྱན་སྔར་ཉིན་མ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་གཅེས་འཛིན་འདི་ཉིད་བློས་བཏང་སྟེ་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་དམ་བཅའ་དང་བཅས་ཏེ། རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པར་བགྱིའོ་སྙམ་པའི་ངང་ནས་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་འདི་དལ་བུས་ལན་གསུམ་འདོན།

ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་དང་། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སྐྱབས་འགྲོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་

སུ་མཆི།། ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི།། ཚོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཆི།། ལན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས།། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ།། དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།། དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་།། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལའང་།། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱི།། ཞེས་ལན་གསུམ་གྱིས་སྡོམ་པ་བཟུང་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་དགའ་བ་སྒོམ་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེང་དུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད།། མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ།། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས།། སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་བདག་གྱུར་ཏོ།།

ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་།། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་ཏེ།། སྐྱོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ།། རྙོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ།། བདག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི།། བར་དུ་བདེ་ལ་མགྲོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས།། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས།། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ།། མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་གྱུར་ཅིག སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་།། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །སོགས་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་ཡང་བྱའོ། །གལ་སྲིད་ལས་བྲེལ་གྱི་དབང་གིས་གོང་གི་སྡོམ་པ་རྒྱས་པ་ལེན་པའི་དུས་ཚོད་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས།། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་ཇོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་སྐྱབས་སེམས་བསྡུས་པ་བྱིན་རླབས་ཅན་འདི་དཔལ་བུས་ལན་གསུམ་གྱིས་ངས་ཉིན་མ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་གང་ཐོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བསམ་པའི་དམ་བཅའ་དང་འབྲེལ་ནས་གལ་སྲིད་ཕན་མ་ཐོགས་ཀྱང་མ་རྒན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་གནོད་མི་བསྐྱལ་བསམ་པའི་དམ་བཅའ་བྱེད་དགོས་སོ། མཇུག་ཏུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་གཉིས་དང་

བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག   ཅེས་སོགས་ཚད་མེད་བཞིའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་བླངས་པའི་གོ་ཆོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་སྙིང་པོ་དང་དགོས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།   ངས་ཉི་མ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གཅིག་པའི་བུ་བཞིན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཕན་ཅི་ཐོགས་གང་ཐོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།   གལ་སྲིད་ངས་ཕན་མ་ཐོགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཅིག་ལའང་རང་གི་ཆེད་དུ་གནོད་པའི་བསམ་སྦྱོར་མི་བྱེད་བསམས་ནས་དམ་བཅའ་འཇོག་རྒྱུ་དེ་རེད།   དེ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་ཟེར་བའི་དམིགས་བསལ་གཞན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ནམ་རྒྱུན་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ན་དེའི་དྲུང་ནས་བླངས་ཀྱང་ཆོག་ལ།   མེད་ན་རང་གི་མཆོད་བཤམས་སོགས་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་བླངས་ཀྱང་འཐུས་སོ།   །གང་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཞུས་ཚར་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་དང་།   དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བླང་དོར་གྱི་བསླབ་བྱ་ལ་འབད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་བློས་མི་གཏོང་བར་བསྲུང་བྱ་ལ་ཡང་དག་པར་འབད་དགོས་སོ། །དེས་རྒྱུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིད་མདོར་བསྡུས་ཞུས་གྲུབ་པའོ། །

རྒྱུ་བཞི་པ་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ནི།

རང་གིས་དཀའ་བས་བསྒྲུབ་པའི་དགེ་རྩ་དེ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་མ་བསྔོས་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཟད།   ཁོང་ཁྲོ་སོགས་དགེ་རྩ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་དང་ཕྲད་ན་དགེ་རྩ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དགེ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྔོས་ན་འབྲས་བུ་ཡང་ཆླབས་པོ་ཆེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བསྔོ་བ་མི་བཟད་ལམ་ཡིན་ཕྱིར།། སྤྱིལ་དང་བསྒྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་དགེ་རྩ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་བསྔོས་ན་འབྲས་བུ་མང་པོ་འཕེལ་བ་དང་།   གཞན་དོན་དུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་ཏ་ཅང་མང་བས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་བསྔོ་དགོས་སོ།   །བསྔོ་ཚུལ་ལའང་རབ་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་བསྔོ་བ་ཞེས་གང་བསྔོ་རྒྱུའི་དགེ་རྩ། བསྔོ་སའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་རྣམས། བསྔོ་བ་བྱེད་མཁན་གང་ཟག་རང་ཉིད་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྔོ་དགོས།   འབྲིང་གིས་བསྔོ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་རང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་

དང་ནས་ཇི་ལྟར་བསྔོ་མ་ཤེས་ཀྱང་བསྔོ་བ་ལ་མཁས་པ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་དང་། འདས་མ་འོངས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྔོས་པ་དང་སྔོ་བཞིན་པ་དང་། བསྔོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྔོ་བར་བགྱིའོ་སྙམ་པའི་ངང་ནས་བསྔོ་བ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་།། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།། དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར།། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྔོ་བར་བྱའོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བར་འཁྱམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་ནས་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་བླ་མེད་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྔོས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བར་འགྱུར་རོ། །བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསྔོ་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དགེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དངོས་སུ་དགེ་རྩ་བསགས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྨོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་བསགས་པ་ཡི།། དགེ་རྩ་ཇི་སྙེད་བྱས་པ་ཀུན།།

མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམས།། སངས་རྒྱས་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་རུ་བསྔོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་རོ། །སྨོན་ལམ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་རྩ་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་ཀྱང་དཔེར་ན། ལྷ་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གནས་སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཀུན་སློང་གཞན་ཕན་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་འདི་བདེ་ཕྱི་སྐྱིད་སོགས་ལེགས་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །རྒྱུ་བཞི་པ་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་མདོར་བསྡུས་ཞུས་གྲུབ་པའོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་གྱིས་མཇུག་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ་ནི།

ཁ་ཅིག་གིས་འདི་ལྟར་སྣམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་ཞིང་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཚུལ་མེད་དམ་སྙམ་ན། སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་དམ་བཅའ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཞིང་ཁམས་རེ་རེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུའོ། །ཞིང་ཁམས་དེ་རྣམས་ལ་ལུས་རྟེན་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་དང་དང་ལྡན་པ་མ་ཟད་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་ཞིང་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་གྱི་དགེ་ཚུལ་སློང་ལས། དུས་ངན་སྙིགས་མའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་དཀའ་བའོ། །དེ་བས་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་སླ་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། སྐྱེས་ཚད་འཁོར་བ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཐོབ་པ་སོགས་ཞིང་ཁམས་དེར་ཞིང་ཁམས་གཞན་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་ཞིང་ཁམས་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །ད་རེས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དོན་གོ་ན། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཉེ་བའི་ཚནྡོ་ཧ་ཆེན་པོ་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ། ཐྲ་མེན་མ་བུསྐྲ་སི་ཡིས་ཉེ་བར་བཟུང་བའི་མཐོང་གྲོལ་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ཉེ་འཁྲིས། དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དགེ་བ་གང་བྱས་འབུམ་འགྱུར་དུ་འགྲོ་བ་ཧ་ལྷ་བའི་དུས་ཆེན། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འོད་མདོ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྒོ་ཁེག་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ བླ་ན་མེད་པ་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུའི་དྲ་བ། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། རིང་ནས་ལས་སྨོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དགེ་བའི་ལས་ལ་གུས་རྟག་གིས་བརྩོན་པ་མི་ལྡོག་པ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་དང་། གུས་པས་མགོ་འདྲེན་དང་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐོར་ནས་སྐྱ་སེར་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་ད་རེས་ཟབ་ཆོས་བླ་ན་མེད་པ་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲུབ་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གནས་དུས་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་དུས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཆེ་གང་དུས་བརྒྱའི་ཟླ་མ་ལན་གཅིག་རྙེད་པའི་དུས་འདིར། ད་རེས་རང་མགོ་ཉི་མ་ཆོས་ཀྱིས་བརྟོན་ནས་འཆི་ཁར་མི་འགྱོད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཞིག་ངེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །གང་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་མི་རྣམས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཕྱི་ཡི་འདོད་

ཡོན་ཁོ་ན་ལ་འབྲན་རྩོད་ཀྱིས་ནང་གི་རང་སེམས་འདུལ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་ཞུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་དང་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་བློ་སྦྱོང་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཇི་ཞུབ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། རིམ་བཞིན་འབྱུང་བཞིའི་གཡོ་འཁྲུག་དང་། དམག་འཁྲུག་ནད་ཡམས་སོགས་ཀྱི་མཚོ་ཁ་རྫོལ་ཞིང་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་སྐྱབས་བྲལ་མགོན་མེད་དུ་གྱུར་ནས་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་ཉིན་མཚན་མི་འཁྲུལ་བའི་འཇིགས་སྐྲངས་ཀྱི་དུས་ཚོད་འདིར་མཚན་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ཡང་དག་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པ་ནི་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན།། གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར།། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན།། འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེང་སང་གི་དུས་འདིར་ཡང་དག་པའི་དགེ་བ་སྒྲུབ་མཁན་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་དཀོན་ཅིང་ཆོས་མིན་གྱི་སྡིག་ལས་བྱེད་མཁན་ནི་མཚན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་གྲངས་མང་བའི་དུས་ཚོད་འདིར། ང་ཚོ་སྤྱར་བྱས་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་ལྡན་བོད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་ཆུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དང་ལྡན། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་དུས་རབས་འདི་གཅིག་བྱས་ན་སོ་སོའི་ལུང་པ་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དབང་བསྒྱུར་འོག་ང་ཚོ་བོད་རིགས་རྣམས་ཁ་འཐོར་དུ་གྱུར་དགོས་བྱུང་ཡང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་མི་ཡི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་རོལ་པ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་བླ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཐུང་ངུའི་ནང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འདི་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ནང་རྒྱ་མཐོངས་ཀྱི་ཉི་ཤར་ལྟར་དར་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་འདིར་དགའ་བ་བསྒོམ་དགོས་སོ། །མ་ཟད་ད་རེས་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་འདི་ལའང་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་བསམས་དགའ་སྤྲོ་དང་བཅས་པས་འཇུག་དགོས་པ་ནི་གནད་དམ་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཞེས་པ་དེ། གང་ཟག་སྡིག་པ་སྲབ་ཅིང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་འཕགས་ཆེན་བྱང་སེམས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལས་

ང་ལྷ་བུའི་སོ་སྐྱེ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ག་ལ་སྐྱེ་སྟེ་མི་སྐྱེའོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ང་རང་ཚོ་ལ་རང་ངོས་ནས་དད་པ་མི་ལྡོག་པ་ཞིག་དང་། ཡི་དམ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མི་བསླུ་བའི་དད་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཏ་ཙང་བསྟེན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ན་བསླུ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་སྟེ། སྡོམ་འབྱུང་ལས། བླུན་པོ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ལ།། དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཉེ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྩ་བ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་གོང་དུ་བཤད་པའི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས། རང་ངོས་ནས་བསྟེན་འགྲུས་གསུམ་པོ་ཡིན་ནོ། །ད་རེས་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་འདིར་ནམ་རྒྱུན་རི་རྩེ་དང་། ས་སྟོང་སོགས་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་དང་མི་འདྲ་བར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྙམ་པའི་ངང་ནས་གཞུང་གི་བདེ་སྨོན་གྱི་ཚིག་རྣམས་ངག་ནས་འདོན་ཅིང་དོན་ཡིད་ལ་སྒོམ་ཞིང་དད་མོས་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་བཏོན་ན་ནམ་ཞིག་རང་ཉིད་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འཆི་ཁའམ་ཡང་ན་བར་དོ་རུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་ལམ་སྣ་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་པར་དུ་ད་རེས་བོད་རིགས་དང་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་ཡོལ་མོ་བ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་དད་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་གནས་ཆེན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་འགྲམ་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲུབ་ཆེན་མོ་ཉིན་གྲངས་མང་པོའི་རིང་རྒྱུ་ཚོགས་མ་ཐུན་རྐྱེན་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཐེ་ཚོམ་གཏན་ནས་མི་དགོས་སོ། །འོད་མདོ་ལས། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཐོས་ནས་དེ་ཞག་བདུན་དུ་དད་པ་རྩེ་གཅིག་པས་ཡིད་ལ་བྱས་དེ་བསྒོམས་ན། དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཤི་ནས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་ཡི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །

དེའང་འོད་དཔག་མེད་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རྣམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་མང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནས། ཡོངས་སུ་བསྔོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བའི་སྨོན་

ལམ་འདེབས་པ་དེ་དག་འཆི་བའི་དུས་ཉེ་བར་གནས་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དེ་དགེ་སློང་གི་ཚོགས་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་མདུན་གྱི་ཐད་དུ་བཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་དཔག་མེད་དེ་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ནང་པའི་ཆོས་གཞུང་རྣམས་སུ་ད་ལྟའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་མ་འདྲ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ལས་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཚང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། རྒྱུ་བཟང་ངན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་ཅིང་། དཔེར་ན། དུག་གི་ས་བོན་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་དུག་འབྱུང་ཞིང་སྨན་གྱི་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་སྨན་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱུ་བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཅི་ནས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟ་ནས་གོང་གི་རྒྱུ་བཞི་པོ་ལ་ངེས་པར་བརྟོན་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མ་བལྟོས་པར་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་འཐོབ་པར་རེ་བ་ནི་ཞིང་ནང་དུ་རྒྱུ་ས་བོན་དང་། རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོན་ཐོག་བཟང་པོའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་རེ་ལྟོས་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འདི་ནི་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་ངན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དུས་རབས་ཀྱི་ལྷ་ཞེས་དཔེར་ན་བོད་དང་། རྒྱ་ནག ཉི་ཧོང་། ཀོ་རི་ཡ། ཐེཊ་ནམ་སོགས་ལུང་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཏ་ཅང་དར་སྤྱོལ་ཆེ། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྙིགས་དུས་སྐལ་དམན་ཚེ་ཐུང་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་གོང་གི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྒྲུབས་ན་སྐྱ་སེར་མཆོག་དམན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཞེས་སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །གསོན་པོའི་ཚེ་སྒྲུབ་ལའང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འདི་བས་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་དེ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་དཔག་མེད་དང་ཚེ་དཔག་མེད་གཉིས་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་ཙམ་ལས་དོན་དུ་ལྷ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་མ་ཟད་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ལར་ནས་ང་ཚོས་རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་དེ་སྔ་

ཕན་ཚོད་ཚེ་སྟོད་ལ་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་བློ་ངན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་མེད་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པའི་སྡིག་ལས་ཁོ་ནའི་ངང་དུ་ཉིན་མཚན་དུས་འདའ་བར་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གི་ཞལ་ནས། གཞོན་དབང་པོ་གསལ་ཚེ་བྱིས་པའི་སེམས།། ལུས་དར་ལ་བབས་ཚེ་བྲེལ་བས་གཡེངས།། ད་རྒས་ཤིང་འཕོགས་པར་གྱུར་པའི་དུས།། ཆོས་ག་ཡའ་མ་དྲན་ཀྱང་འཕྱིས་ནས་གདའ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚེ་སྟོད་དམ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་འགྲུབ་ཀྱང་། དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྐྱེ་འཆི་ཁའི་ཉིན་མོའི་ཚུན་འཆི་ཁར་འཇིགས་སྐྲག་དང་། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་བར་དོའི་སྡུག་བསྔལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ག་ཡའ་མ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་དགོས་སྙམ་པའི་དམ་བཅའ་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་ཆོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །ལྷག་པར་དུ་བལ་ཡུལ་གནས་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལོ་རེར་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲུབ་ཐེངས་མ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་དུས་ཚོད་འདིར་འདི་འདྲ་བའི་གོ་སྐབས་ཡང་ནས་མི་རྙེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མཉམ་འཛོམས་བྱེད་དགོས་ངེས་རེད་བསམ་པས་རང་གིས་རང་ལ་སྐུལ་ལྕག་བྱེད་དགོས། །དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་བཟང་པོ་འདི་རང་གི་ལྟོ་གོས་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་མི་ཚེ་རྫོགས་ན་གྱོང་ལ་དེ་བས་ཆེ་བ་ཞིག་དང་དེ་བས་བླུན་པོའི་ལས་ཤིག་མེད་དོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྙེད་གྱུར་ནས།། བདག་གིས་དགེ་གོམས་མ་བྱས་ན།། འདི་ལས་བསླུས་པ་གཞན་མེད་དེ།། འདི་ལས་རྨོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་ཉིད་མ་བསླུས་པར་ད་རེས་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་ས་མཚམས་འདིར་མཚན་ལྡན་གྱི་བླ་མ་ཞིག་བསྟེན་ནས་ཡང་དག་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཆི་ཁར་མི་འགྱོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

སྟོན་ཆེ་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས།།
སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་།།
ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོའི་སྨྲ་རེངས་ཀྱིས་དྲངས་པའི།།
དཔག་མེད་འོད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་སྨག་མུན་བསལ།།

རྒྱལ་ཀུན་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐུ།།
མ་ཆགས་པདྨའི་ལྷ་མཆོག་སྣང་མཐའ་ཡས།།
སྙིགས་དུས་འགྲོ་ལ་བརྩེ་བའི་འོད་ཞགས་ཀྱིས།།
བཅིངས་པའི་འགྲོ་རྣམས་སྐྱོལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར།།

ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་དྲིན་ཅན་བླ་མ་དང་།།
ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད།།
སྐྱེ་བ་འདི་དང་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ།།
སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །

ལེགས་བྱས་དགེ་བའི་སྤྲིན་གྱི་མེ་ཏོག་ཉིད།།
གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་ལེགས་ཕབས་ནས།།
དམ་ཆོས་ཐེག་ཆེན་འབྲས་བུ་ཟབ་མོ་འདིར།།
མི་འབྲལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །

ཅེས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཐར་པའི་ས་བོན་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་ཞུང་དུར་བྱས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གྲུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སོགས་དམ་པར་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྣལ་སྐུད་ལྟར་ཕྲ་རུང་ཆོས་ཚུལ་འདི་ལ་ཚུང་ནས་མོས་ཤིང་། ནང་ཆེན་ཟུར་མང་མཁན་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་བཟང་པོ་དང་། ཁོ་བོའི་རྩ་བའི་བླ་མ་སྐྱབས་རྗེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གཞན་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་མདུན་ནས་ཟབ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྨིན་གྲོལ་ཆ་ཚང་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་མ་ཟད་ཚོགས་འི་ཕྱག་ལེན་སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་རྫོངས་བརྟུལ་གྱི་ན་བ་མཁས་མིན་མཁས་པའི་གོ་སར་འཁྱིང་བ་ཀུན་གྱིས་མཁན་པོ་ཀར་བསྟན་དུ་འབོད་པས། བལ་ཡུལ་ཡོལ་མོ་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐུལ་མ་ལྟར་སྟན་ངག་དང་། མཁས་ཚིག་གིས་མ་བཅིངས་པར་ཕལ་སྐད་དཀྱུས་མའི་ལམ་ནས་ཡིག་རིགས་གཞན་ལ་བསྒྱུར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ། བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ཉེ་འགྲམ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཁོར་གླིང་རང་ཤག་ཏུ་སྤྱི་ལོ 2005/5/10 ལ་སྦྱར་བའོ། །གོང་ལོར་བྲིས་པའི་མ་དཔེ་ཉིད་ཐན་གྱི་གློག་ཀླད་རྙིང་པའི་ཡིག་ཏོག་ཁྲོད་ནས་རྙེད་སོན་བྱུང་བས་རབ་གནས་ཆུ་སྟག་ལོའི་ཕྱི་ལོ་2022སྤྱི་ཟླ་10ཚེས་28ཉིན་ཨ་རིའི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་ལི་ཕྲོར་ཉི་ཡ་

ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲམ་དུ། ས་བཅད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དང་། གཞན་འཕྲི་སྐོན་ཙུང་ཟད་རེ་བགྱིས་ནས་མཐུག་ཡོངས་སུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བགྱིས་པའི་དགེ་བས་འགྲོ་རྣམས་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག སརྦ་མངྒ་ལམ། དགེའོ །

ལན་གཉིས་ཞུས་གྲུབ།

往生極樂淨土四因簡要注釋—解脫種子

具德上師總集三根本，三身百部遍主阿彌陀，
無別莊嚴安住頂上輪，生生世世不離而攝受。

一尊總集阿彌陀佛尊，一法總集六字心咒法，
修持總集大慈大悲心，三者不離實修福緣善。
極樂淨土修法甚深道，往生極樂淨土有四因，
將以白話易懂法解釋，謹為利益如我劣行眾。

先對諸聖境致上禮敬後，所欲述之內容是解釋往生極樂淨土四因，文中將不會以詩詞修飾或普通人難以讀懂的文字，而用口語白話對新學者有益的緣故，盡量簡短地解釋。

首先，如同其他引導文中說明的修持動機行儀不應忽視而在自心中善加以修持，對輪迴三界諸苦生起欲脫離的出離心，對皈依境阿彌陀佛及根本上師具足專一的信心與恭敬，由妥善完備前行、正行、結行三者的方式講說。

首先修持之動機行儀如其他引導文中所詳說，不當輕忽而善治心續，生起欲脫離輪迴三界諸苦之出離心，並以對皈依境阿彌陀佛與根本上師等專一信心恭敬，具備前行、正行、結行等三者之門如理修持。

首先明示三項根本科判,

第一、承接內文簡略講說淨土

第二、廣解極樂世界與往生彼淨土之四因

第三、別義後記總結

第一、承接內文簡略講說淨土

一般而言，淨土可分為了義與不了義，不了義者是為了令諸眾生安住於了義所說暫時的方便開示，究竟上了義法性本體中，淨土與地獄等清淨不淨諸相，皆由心生而非自相有，《入行論》云：「誰製燒鐵地？妖怖從何出？ 佛說彼一切，皆由惡心造。」敦珠法王亦云：「欲見佛當於自心見，於自心上方得以證得，淨土當淨凡庸迷，清淨喜樂剎土在身邊。」如所言般皆由眾生所積善惡習氣才有地獄淨土顯現，

而不是像現代城市與國家一樣有地獄淨土。然而大乘經典中有開示淨治國土與成就國土。《現觀莊嚴論》云:「如有情世間，不淨器世間，於彼修清淨，即為淨佛剎。」《經莊嚴論》:「由現證之門，於無量諸佛，供養並承事，至諸世間界。」如所言般諸佛菩薩以善巧方便以相同形態示現於應機眾生前。其中東方淨土有世尊毗盧遮那佛、南方德麗淨土有世尊寶生佛、西方極樂淨土有阿彌陀佛、北方事業圓滿淨土有不空成就佛、中央密嚴淨土有世尊不動佛等五方佛淨土。除了西方極樂淨土以外欲往生者皆需清淨持守戒律，並結合過去累積善德及所發無垢願力才得以往生，大部分凡夫眾生不得往生，不得往生的原因是因為這些佛在學道時不同的發心與發願，而眾生自己也不具備得以往生這些淨土的因緣資糧，就好像乞丐妄想入住王宮一般。阿彌陀佛希望為了利益一切無依無靠悲慘眾生，發願成就極樂淨土，應對彼佛生起信心。最近一些人以為不用從佛法基礎轉心四法、出離心、因果業報等淨治心，一味追求哪位上師有名、忿怒畏怖本尊，不應隨波逐流，當唯以與此世代相應的本尊阿彌陀佛，認定其為三根本總集體性專一而修。

第二、廣解極樂世界與往生彼淨土之四因分兩項，

一、 略釋極樂淨土

二、 廣說往生極樂四因

一、略釋極樂淨土

現在的阿彌陀佛過去世受生為轉輪聖王輻圍時，在寶藏如來前發心並發起廣大心願，發誓利益將來五濁惡世眾生。《彌陀經》云：「凡有眾生聽聞世尊阿彌陀佛名號，聞已至誠發心，信心歡喜者，皆得以於無上圓滿菩提不退轉。」《彌陀經》又云：「凡有眾生聞我名願常來生我國中，我此善願得圓滿，眾多世間眾生彼等來至我國中，彼等一生即得不退轉」阿彌陀佛未成佛前發願：「凡有人憶念往生極樂四因，持誦我名七次，彼人臨命終時不遭臨終中陰之苦，往生西方極樂世界，若彼人不得生極樂者，我誓不成佛。若以此願力得使彼人生極樂，我乃成佛。」發此願已如今由真諦力阿彌陀佛已成佛。

二、廣說往生極樂四因：

第一因、憶念淨土莊嚴
第二因、累積無量善根
第三因、發菩提心
第四因、迴向發願

第一因、憶念淨土莊嚴

所依淨土莊嚴清淨而如《恰美極樂願文》說描述圓滿莊嚴相而憶念，能依怙主阿彌陀佛主尊眷屬所有聖眾，如親見般觀想於前對境，若無法觀想所有聖眾，務必觀想三位主尊。中央阿彌陀佛為比丘形象，身紅色放光，雙足結金剛跏趺坐，身著三法衣雙手結定印，其上有佛缽內盛滿無死甘露。右邊有觀世音菩薩身白色放出如日光輝，身著報身服飾雙足平齊站立，右手於身髖骨側以施護印表救護我等一切眾生，左手拇指無名指持白蓮花枝上有摩尼寶裝飾，果實開於耳旁。左邊有金剛手菩薩身藍色，身著報身服飾雙足平齊站立，右手於身髖骨側以施護印表未成佛以前守護我等一切眾生。左手拇指無名指持青蓮花，枝上有金剛杵裝飾，果實開於耳旁。如是觀想三主尊就像親眼見到般安住在光輝彩虹界中。倘若也無法觀修此，就只要觀想阿彌陀佛身紅色安住在光明圍繞界中，

外相上現為阿彌陀佛，本質上為自己具恩根本上師，以總集摩尼寶的方式，阿彌陀佛身為身寶，語為法寶，意為佛寶——總集三寶；或者身為化身，語為報身，意為法身——總集三身；或者身為上師，語為本尊，意為空行——總集三根本之體性而觀想。總之，要以生起次第要點觀相清楚，憶念清淨，佛慢堅固而觀想。應觀相清楚而所有本尊眷屬無所不全，法報化三身本尊服飾與身色手幟皆無雜亂如鏡中顯出影像般，能如是觀想最好，若不能如此觀想也當相信所有阿彌陀佛主尊眷屬都真實安住在前方虛空中，如此憶念觀修也得以成就。經云：「諸法因緣生，善住意樂上」又云：「佛說一切善，根本為意樂」如佛所說：「若以信念觀想真實安住虛空中亦得以成就」，對此雖有許多教證與教言但在此暫不贅述。所有藏傳佛教宗派都有各自上師所著往生極樂願文，平時課誦任一願文皆可，尤其《恰美極樂願文》加持力極大，文字清晰內容總集，普通人易懂，利益廣大，有比其他極樂願文更為殊勝的許多特點，近代在所有藏傳佛教中久負盛名，若都以此作為課誦能見到廣大利益。唸誦時身體恭敬頂禮或合十，語以恭敬唱誦悅耳旋律，一邊和

緩唱誦願文隨之憶念法義，意以恭敬信心虔誠專注，無論身處任何喜樂高低，除了怙主阿彌陀佛以外，沒有任何其他期望與依靠處，如此思維而唸誦，這是第一因「憶念淨土莊嚴」簡要引導。

第二因、累積無量善根 有八項

1. 簡略說明需要累積資糧
2. 頂禮
3. 供養
4. 懺悔罪過
5. 隨喜
6. 請轉法輪
7. 請佛住世不入涅槃
8. 迴向發願

1. 簡略說明需要累積資糧

要發起精進菩提心首先必須依靠累積資糧清淨罪障以累積福德，由於前世所積資糧的大小以致今生權勢能力福德有大小差別，不要說成佛需要累積資糧，今生欲得以無病長壽身心喜樂也都是因為過去累積福德所致。《廣大遊戲經》云：「福德果報賜樂除諸苦，具福德者

所思皆得成」。如佛所說，所有眾生從無始以來直至今，在輪迴中流轉主要原因皆由於非福德不善惡業所導致，從今起務必斷除一切非福德惡業並累積福德善業。佛法真正的特點即是對因果不錯亂，不可能出現惡因而生出樂果，或善因生出苦果；毒種子除了毒以外不會生出藥果，同樣的，藥種子除了藥以外不會生出毒果，善因生樂果，惡因生苦果，尤其若要使自心續生起勝法地道功德證悟，必定要消除其違緣障礙，障礙雖然有許多種：外四大障礙、內鬼魔障礙、秘密二執妄念障礙，最主要可歸納有解脫與一切種智的煩惱障和所知障二者，要消除這些障礙除了累積資糧清淨罪障以外別無他法。帝洛巴說：「兒啊！此緣起顯相為了悟其無生義，二資糧之馬車輪不當分離，那若巴！」如所說在未證得菩提果位以前應當累積資糧以此掌握修持精髓。累積資糧有眾多方法，簡要言之可歸納在七支中。

2. 頂禮

一般而言，「頂禮」（恰擦）這兩個字有非常廣大的含義。所謂的「恰」要理解作將自己

所有三門都獻給自己皈依境上師本尊，另外其他注釋文中說也可理解為以由皈依境淨除自己一切三門罪障；所謂的「擦」是說自心續欲得皈依境本尊聖眾身語意加持，「恰」為我慢煩惱對治品，慢可分有七種：增上慢、慢過慢、我慢、過慢、卑慢、邪慢，若自心續中有這七種慢將會障礙生起白法功德。自心充滿我慢不會恭敬禮拜他人，如諺語說：「我慢的山崗上不積功德水」，不但自心續不會生起任何白法功德，也會因我慢而輕昧欺負他人，終因不善行而墮入惡道，寂天菩薩云：「因慢生傲者，將赴惡趣道」。頂禮時不單單自己一身，觀想化現百千自身，並觀想以自己作為引導一切眾生至極樂的船主，周圍一切六道眾生皆一起頂禮，一般頂禮時要觀想右側有今世父親、左側母親、前方有自己仇敵、後方有一切六道眾生。一般而言，佛說頂禮有諸多不可思議功德而主要的是對治我慢煩惱。

3. 供養

自心續若受慳吝所縛，就不會作上供下施，因而導致累積資糧的障礙，故應當修供養。現

在自己財物無缺是因過去世做上供下施累積資糧的果報，倘若想要來世也能樂上加樂就要現在努力修積資糧因。自己不管擁有多少錢財，貪婪心永遠都不會有滿足的時候，財富受用越多慳吝越大，最終自己臨終時因貪著財物而投生惡道者比比皆是，在此不多贅述。經云：「有財富則其心苦大」。譬如最初有不得錢財之苦，中間有不能守財之苦，最終有財盡之苦，只要自心不知足就會追逐財物而有無邊痛苦。在經中說最勝之財乃是智慧、信心、慈悲、布施、知足、持戒等。因此若暫時地有財產，不要在沒必要或無意義的地方浪費，而將其用來供養布施於資糧田或悲慘眾生才是用財得當。

供養可分為實設供品、意化供、本有供養、身體受用等供養、外供養、內供養、密供養等許多種。首先實設供養即是將自己所擁有的財富珍寶受用等用以供養。意化供養是以自心觀想廣大的八吉祥：傘蓋、金魚、寶瓶、蓮花、吉祥結、勝幢、法輪、右旋白螺，以及七政寶：輪寶、摩尼寶、后妃寶、大臣寶、象寶、馬寶、將軍寶，以及五妙欲：色、身、香、味、觸等，皆觀想為普賢菩薩供養雲般意化現而供養。本有供品是如《俱舍論》所說須彌山、四洲、八

小洲、日、月、海、森林、花草、地、水、火、風等本來就有自然產生的物體。身體受用供養是自己所珍愛的幻身從今起無有任何執著毅然地將其供養給怙主阿彌陀佛主尊眷屬，並且自己所擁有的受用房舍土地財寶等，凡是自己所愛惜的都特別地將其獻予怙主阿彌陀佛，請求佛引導自他一切眾生往生西方極樂世界。如是供養累積資糧雖說有不可思議功德利益，而主要能真正對治慳吝煩惱。

4. 懺悔罪過

罪過的來源一般是因無知所生，尤其是產生罪墮四門：無知、不敬、放逸、煩惱眾多。所謂的「罪過」是因意念行為而在身口上造作所產生的果，例如貪求他人財寶而偷盜或詐騙，這些是由於無知與煩惱眾多所導致的，無知所生罪過是因無正念正知所形成，要是有正念正知的話就會對惡業生起懊悔。沒有任何一個丈夫會說：「今早我和自己所愛妻子爭吵打架，但是我今天非常的開心」，沒有人會想要與自己所愛配偶爭吵地過日子，然而偶爾的會有煩惱的情況，在造了惡業以後立刻又會懊悔難受，

那是因為煩惱是偶發的，而人的本性則是慈愛的。惡業是由於無知煩惱正知正念薄弱所造成的，一有罪過立刻懺悔也一定能清淨，因此務必努力懺悔罪過，雖然罪過沒有功德，但是懺悔即可被清淨也就是罪過的功德，雖然有很多懺悔罪過的方法，最重要的是要以四力懺悔，四力為：依止力、破惡力、過失恢復力、對治遍行力。

（一）依止力。心想前方虛空阿彌陀佛為總集上師本尊空行護法三根本等體性，無論發生任何苦樂好壞善惡情況，皆一心仰賴此唯一法王，觀想於前方虛空並由極樂世界怙主阿彌陀佛主尊眷屬，身中放光進入自他眾生身中，並觀想眾生從無始以來所造諸罪墮都像暗室的日照一般剎那間皆清淨無餘，按照此甚深極樂淨土修持法道次第儀軌，邊唸文句邊憶念其義，字正腔圓，心不散亂，歡歡喜喜唸誦。

（二）破惡力。對過去所造罪過如誤食毒般生起強烈懊悔心，所造罪墮皆真實發露懺悔，譬如一人誤吃毒食不應該悠哉泰然，當尋求醫師治療食毒，我等眾生也因無盡貪瞋所使而造

下嚴重罪業如誤食毒者，不要輕忽所造罪業而應以猛烈懊悔心懺悔。

（三）過失恢復力。譬如中毒的人想到以前中毒之苦以後絕對不會食毒，已經知道了過去罪業的嚴重，以後縱使遇到性命威脅也絕對不造罪業，如此心想而發誓，心裡清楚地回憶生平所造急需懺悔的罪過，再按照《極樂願文》中的文句，對製罪、性罪、無間罪等罪業一邊唸文一邊意念其義，以自感羞恥及對他生畏之極大懊悔心絕不再造而懺悔。《入行論》云：「吾因無明痴，犯諸自性罪，或佛所製罪，如是眾過罪，合掌怙主前，以畏罪苦心，再三禮諸佛，懺悔一切罪。諸佛祈寬恕，往昔所造罪，此既非善行，爾後誓不為！」如其所言當以難忍懊悔心而修懺悔。

（四）對治遍行力。對自身將受輪迴惡道苦生起畏怖而皈依三寶，油然生起欲脫離輪迴惡道苦之心，盡力斷惡行善，尤其清楚憶念並觀想資糧田主尊阿彌陀佛，口中持誦「阿米德瓦」等長短咒，猛烈懊悔而懺罪。要對罪過生起懊悔非常關鍵，「悔」是五十一心所中四他轉心所之一，悔善即轉為惡，悔惡即轉為善，

故首先須知對何事生悔非常重要，懺悔有諸多功德，簡要言之，佛說：得以對治瞋心煩惱。

5. 隨喜

自己不用辛苦地在身口上行善，躺在溫暖的床上，心想著其他人所做善業偉大而生起隨喜心就是隨喜，與此相反的若自己辛苦地在身語上行善而卻對他人嫉妒的話，多年所做身口善根也會很快地消滅，這個滅善的掃帚就是嫉妒。若沒有如實了知修善方法且沒有善念動機攝持則無法成為善業，寂天菩薩云：「最初省自心，堅固而明志」。與隨喜相反的是嫉妒，自心中有比較心和嫉妒心的人任何時刻都沒有安寧調伏的時候；心中沒有安寧調伏的話，無法令心修善，日夜恆常心煩亂著絕對不會有安詳喜樂；心煩亂時，無論如何做善行根本不會有結果，就像在乾旱的田裡播下穀物是不會結果的。若知道修善的方法，即使沒付出什麼辛勞也能成辦偉大的善根，還能把身語不善轉為善。在未開始做身語善業以前，先審查動機信念為善為惡非常重要，所有善惡業皆隨著善惡心念而起，而不隨著看似為善惡大小事而起，

如諺云：「除了心念善惡別，不隨善惡表象起」。即使自己沒有修持廣大善業，然而對他人所做善業，譬如眼見或耳聞他人興建佛像、經書佛殿、護持僧眾、聞思修三學，或他人富有善行等，心中沒有嫉妒而是懷著歡喜心，像這樣對他人種種德行和圓滿無嫉妒並生歡喜即是稱作「隨喜」。隨喜是嫉妒的對治，有隨喜就沒有嫉妒，有嫉妒就沒隨喜，佛說憑藉對他人善業無嫉妒而心懷隨喜的力量，他人所積福德自己也同時會得到。智者喇嘛恰美說：「聞他所為善，除嫉妒惡心，心隨其歡喜，佛說得福同。」

講一個小故事：往昔佛在世時，一天明勝王迎請佛菩薩與五百聲聞阿羅漢至皇宮受供，中午在供養時當地有一乞丐女市遊母正在城中行乞，極卑賤之乞丐女對明勝王善根生起隨喜。當時佛隨即以神通了知此乞丐女隨喜心念，佛對明勝王說：「是要將今天善根迴向給你或者迴向給福德更勝於你的人？」國王心想：「今日我迎請佛菩薩及五百聲聞阿羅漢眷屬做一日供養，在世上怎麼會有比我福德更勝的人？」國王就說：「若還有比我福德更勝的人，就請將福德迴向給他。」爾後佛說出此乞丐女名，並說了兩個偈頌以迴向，《賢善請問經》云：

「何人施何者，佈施無所緣，與施者同等，施主願圓滿，國王施主與，卑劣他眾生，壽康悉圓滿，願常得喜樂」，後來此乞丐女由於隨喜而獲得諸善根，臨終後來世投生為天女。這是一個不需辛苦也不用花錢的法門，有哪一個聰明人會輕視此對他人善根善行的隨喜，故務必要努力而修，前功德在《大集經》中云：「縱使能乘三千須彌眾，亦不能量隨喜支功德」，隨喜為嫉妒真正的對治。

6. 請轉法輪

此世間暫時與究竟安樂的唯一因就是佛世尊的妙法，暫時的依靠像錢財、名聲、地位、權勢等都只是暫時而無法作為究竟依靠，因為這些都不是真正的依靠而且是有為無常法，因此應該了知究竟依靠永遠無欺的是三寶，尤其法寶。若有執掌教法者而他沒有開示取捨的妙法光明的話，眾生的愚癡黑暗就無法消除，故務必要請轉法輪。往昔釋迦摩尼佛證得正等正覺後七七天中不說法而宴坐時，梵天以金輪，帝釋以右旋白螺獻上而請轉法輪。如此般，現今我們向聖護皈處自己的根本上師善知識，手上捧著供品曼達等而請轉法輪。

有些人可能會這麼想：「佛菩薩上師善知識對眾生都如母親對獨子般慈愛，怎麼會不請就不說法？」這有幾個原因，第一個原因：世尊的教法強調信仰自由，並且是對大眾開示，一個人不想要學，佛若說：「你過來，我跟你說法」是跟民眾的習性不相符的，律經云：「不祈請則不當說」。第二個原因：未審查弟子心續以前就草率對他講法的話，對此人心沒有幫助無法對治煩惱，譬如佛法就像藥，在還未對服藥患者的病症認清以前就胡亂給藥的話，這藥不但沒幫助反而會有害。第三個原因：佛法是眾生今生和來世一切善資糧的出處非常重要，如此重要卻隨意地給人，其價值不會被妥善重視，譬如若把一個珍貴的寶石給不懂得寶石價值的乞丐，由於他不知道寶石的珍貴可能哪一天就把它當做垃圾扔了，寶石雖能救脫此生暫時貧窮的痛苦，佛法卻比寶石還更珍貴，是能證悟今生來世究竟安樂無上正等正覺佛果的甚深修持道，因此為了令人重視佛法，在調伏眾生的時機未到以前七七日中不說法。

一般而言，東方國家大部分是佛教國家，從小就和佛法文化習性相近，也有布施供養等好習俗，但是像藏族為主的大多數東方佛教徒，

平時所謂的修法就是誦經禮拜供養，偶爾有些不吉利的事，就去佛堂寺院請喇嘛唸經修法，供神供龍敲鑼打鼓地大張其事，然而卻不知道佛法是要去修心，思維佛法義理而去調伏自心才是無上的法門。我覺得缺乏觀修的習俗一定要有所改變。世尊說：「自為自依怙，自為自仇敵」，這句話有很深的含義，不要只是盲信或沿襲傳統，而是要從一個無垢正理的道去獲得定解。最近有些人認為聞思經典是出家人的事，這正是一個佛教徒沒有承擔起責任的想法，做禮拜、繞塔、課誦等雖是有漏的無上善業，但是證得究竟佛果的無上方便道是如上所說，在此不多贅述。然而本師釋迦摩尼佛他自己都是從聞思修三學的次第開始學道，之後自己再以觀修去審查抉擇心中已得定解的空性見地，而再去觀修串習，後來才能對治自心煩惱，脫離煩惱後成就四身五智體性，而成佛後才為其他所調眾生開示取捨妙法，除了以此方式安置三乘後學弟子於解脫道以外沒有第二個道，經云：「諸佛不以水洗罪，非以手除眾生苦，非以所悟傳於他，唯傳法諦令解脫」，請轉法輪為癡煩惱及謗法惡業的對治。

7. 請佛住世不入涅槃

過去當世尊佛陀在將入涅槃時，鐵匠子尊達居士請佛不入涅槃，我們現在也要像真正住世的根本上師與其他善知識們祈請，為了所調眾生而長久住世，寂天怙主云：「若佛欲涅槃，合掌速祈請，住世無量劫，莫令世間迷」。一般而言，最近藏傳佛法在說「向上師獻長壽住世」時，雖有以金銀等錢財供養及裝飾供養的炫耀或比較新等獻供習俗，然而真正的長久住世除了如上師所教化而實修以外無他法，上師心中所在意的是利益其他眾生，一位真正的上師要弟子如理修持並行持利他，此外不可能會說：「給我金銀錢財」，因此最好的祈請常住就是如師所教而修。「金土銅等製聖尊，獻上四洲有何用？掌持其心所珍法，方得圓滿其密意」。至尊米勒日巴云：「我無財物可供養，唯有修行報師恩。」、「真誠艱苦修，承事令師喜」。最好的祈請上師常住是追隨上師行儀與修持，即是如馬爾巴、米勒日巴、岡波巴三位尊者徒兒追隨師父而修持，佛說以此對治顯現煩惱。

8. 迴向發願

一般而言，修持任何教法都要具備前行、正行、結行三者非常重要。遍智龍欽巴尊者言：「前行發心正行無所緣，結行迴向全然而攝持，解脫道行所珍視三項。」如其所說就像能行至佛果的階梯一般，即此前行、正行、結行三者。雖然前行、正行二者已妥善修完，但是結行並沒有好好地迴向發願，那善業就無法成為清淨的善業，因此務必要努力迴向。

若善業沒有迴向的話將如何？我們在輪迴中有很多摧滅善根的逆緣，導致所造善根滅盡，會使善根滅盡的緣是自相續中瞋恨等煩惱，《入行論》云：「一瞋能摧毀，千劫所積聚，施供善逝等，一切諸福善」，還有很多像他所說的緣。又云：「不迴向或邪迴向，為得名聞心生悔，唯滅善根之四因」。簡單解釋這段話：所謂「不迴向」即是自己雖有累積善根卻沒有迴向給其他眾生；所謂「邪迴向」是迴向給自己家人親友而不迴向給其他仇敵等；所謂「為得名聞」是以傲慢的心念，雖有做了一點善業，卻對人誇耀：「我做了了不起的事」；「心生悔」在此是指對自己以前所做善行，生起了反悔則會變成罪業，無論如何應像上面所說在還沒有遇到毀滅善根之緣以前，立刻將所造善根迴向

利益其他眾生非常重要，佛說此能對治慳吝煩惱。

第三因、發菩提心

為了利益其他眾生而生起欲求證圓滿菩提之智即是大乘世俗菩提心的性相，現量了悟離戲之智即是勝義發心，有許多說法，總之如《現觀莊嚴論》云：「發心為利他，欲成正等覺」。隨著我愛執惡心，以致到現在還在三界中不斷輪迴受苦，要知道都是因為我愛執。從今起在知道我愛執是一切罪過的根本，而愛他執是一切善根資糧的源頭時，就應該要斷除對眾生的傷害。一般而言，所有眾生都和自己一樣想要安樂不想受苦，故我要從各種方面去利益眾生。《入行論》云：「吾應除他苦，他苦如自苦，吾當利樂他，有情如吾身，自他與雙方，求樂既相同，自他何差殊？何故求獨樂？自與他雙方，惡苦既相同，自他何差殊？何故唯自護？」不要忘記其所說甚深口訣，當憶念而修持。

一般而言，發心有上、中、下三種，簡略說之即是：上等者如牧人之發心、中等者如船主之發心、下等者如國王之發心。

1. 上等者如牧人之發心，譬如牧牛、牧羊等先將牲畜趕在前，自己追隨在後的照顧般，為令一切眾生比自己先成佛，斷捨自利的心念唯有精進利他，此為最好的發心。
2. 如船主之發心，駕駛船的人與船中的人皆是苦樂共同體，將所有船內的人全都帶到對岸去是船主的責任，船主的心念也是「我們要一起到河海的對岸」，就像這種情形，心想「一切眾生和我一起證得佛果」即是中等者如船主之發心。
3. 下等者如國王之發心，國王自己首先執掌王權，之後再去勤修教化人民，才得使國泰民安，就像如此自己先證得佛果，之後再去利益眾生即是下等的發心如國王之發心。

然而因為自己若沒有先成佛，就沒有利益其他眾生的力量，自己欲證得佛果的心也必須與大乘教法中以眾生為所緣對境之說，其和上

面所說的如國王之發心比喻有些許不同。國王執掌政權是為了人民，還是為了國王他自己的軍隊、權利、財物、名聲不一定。不管哪一種都是因為老母眾生欲得樂而不知修樂因——佛法，不欲受苦卻不分晝夜地在奔向苦，這些輪迴眾生實可悲憫，我為了利益眾生而修持。《入行論》云：「眾生欲除苦，反行痛苦因，愚人雖求樂，毀樂如滅仇。」如其所說，心想與實際行動相反的眾生，若能為他們做點利益的事該有多好！心中生起不造作殷切的期望，並且在行動上也真正的為了利益眾生，以身語盡力去利益。無著賢菩薩亦云：「無始以來慈愛我，母苦我樂有何用？為令無量眾解脫，發菩提心佛子行。」如其所言，一定要斷除為了自己暫時虛假的安樂而去欺騙他人等卑劣行為。應知最近世界上眾多的疾病戰爭等可怕的事，都是因為我們眾生顛倒的行為說導致的。總之，在有困難時，彼此互相不信任、無慈愛、不知足，皆是因我愛執產生，若想要未來世界能和平，除了現在個人高尚情操以外別無他法，現在外內情器世間都靠我們人類的行為而定，人們若能有高尚情操與慈心悲心，這個世界也會變成那樣子，人們若像最近顛倒而行，則外在

四大的環境與內在眾生也會不斷發生疾病戰爭，現在我們所生活的地方，都因七十億人的善惡行而改變。

若要修受菩薩戒儀軌，在自家中擺設佛像唐卡及供品等，與其前方做三次禮拜，再觀想前方虛空有總集三世諸佛體性之具恩根本上師，外相現為阿彌陀佛身邊有住於十地之菩薩眾圍繞，其如親眼所見般安住於前，發誓:「從今起捨棄我愛執，並珍愛執持其他諸眾生，諸佛菩薩你們如何利益一切眾生，我也要如是如理地受持菩薩戒後，必定去利益眾生」，如此想後按照《入行論》所說菩薩戒傳軌和緩唸誦三次:「祈求一切住於十方之佛陀世尊，位居十地之菩薩摩訶薩及諸上師大金剛持眾請垂念我。」

- 皈依:「乃至未得菩提果，誠摯皈依諸佛陀，妙法以及菩薩眾，彼等如是亦皈依」唸誦三遍。
- 正行領受菩提心:「猶如往昔諸善逝，先發勝妙菩提心，與諸菩薩之學處，次第安住彼等般，如是為利諸眾生，當即發起菩

提心，如是復於諸學處，循序次第而修學。」誦三遍後受持菩薩戒。

- 後觀自他隨喜，《入行論》云：「今生我具福果報，得以善獲此人身，如今生佛種姓中，今我已成佛之子，今起吾亦當力行，合於諸佛種姓業，對此無過尊貴種，慎莫令其染污濁，我今於諸怙主前，誓令眾生得佛果，當中宴客受安樂，天與非天眾歡喜，最勝菩提心妙寶，諸未生者當生起，已生起者不退失，願得輾轉而增上。」以此等文發願。

若無時間受持上文菩薩戒儀軌：「諸佛妙法聖僧眾，直至菩提我皈依，以我布施等福德，為利眾生願成佛。」和緩唸誦此阿底峽尊者所著具加持之簡短皈依發心文三遍，並在心中立誓「我從今起當盡力利益眾生，倘若不能利益也絕不傷害老母眾生」。

最後，「願一切有情具足安樂及樂因，願一切有情遠離痛苦及苦因，願一切有情不離無苦安樂，願一切有情離親疏愛憎而住於平等捨中」以四無量心發願令其增廣亦得以領受菩薩戒。菩薩戒的精華用意為何呢？我從今起對一切眾

生，都要像對獨子一樣慈愛悲憫並盡力去利益，倘若無法利益也不會為了自己去傷害一個眾生，心中如是想並發誓，除此以外就沒有其他的菩薩戒了。平常如果有菩薩戒的上師善知識，可以在他們面前受持，若沒有也可以自己在擺設供品的佛像面前受持。受持了菩薩戒以後，要努力守護菩薩戒根本墮及取捨黑白的學處，不捨棄眾生而精進地持戒，此即簡短說完了第三因發菩提心的引導。

第四因：將善根迴向發願於利益其他眾生

自己辛勤所修善根若沒有迴向於利他，不但不能成果，要是遇到瞋心等毀壞善根的逆緣，善根也將消失殆盡。若將善根迴向於利他，成果也將非常廣大，如云：「迴向無盡道即是轉增法」，此說將自己善根迴向於利他則得使善果增多且轉為利他等，有許多殊勝功德故應該要迴向。

迴向的方法中，上等的為三輪體空迴向，將用於迴向的因善根、迴向對境眾生、迴向者自己這三者，以自性非實有如夢如幻印記而迴向；中等的又稱作「迴向隨順」，若不知如何做上述的三輪體空迴向，也可像善巧精通迴向

的文殊菩薩、觀音菩薩、普賢菩薩等，「如過去、現在、未來三世諸佛所做迴向般，我亦如是迴向」的想法去做迴向，《三十五佛懺》云：「如過去諸佛所做迴向，如未來諸佛所做迴向，如現在住世諸佛所做迴向，我亦如是迴向」，對三界輪迴眾生由衷生起難忍大悲，為令眾生得以離苦，以大乘無上發心攝持並迴向為菩提因即是大乘迴向。

迴向與發願的差別，迴向是將真正累積的有漏無漏善根，願其得以利他，如：「三世所造作，一切諸善根，如母諸眾生，迴向成佛因」所說一樣。發願則不一定要有真正自心的善根，譬如在佛堂與佛像經書佛塔前，以精進的利他心念為了自他二者今生平安、來世往生極樂獲得善妙圓滿等而發願。此簡短地說完了第四因將善根迴向發願於利他的引導。

第三、別義後記總結

有些人這麼想：是否有非阿彌陀佛而是其他佛的淨土法門？每一個佛為了利益眾生都有不同的發心與誓言，也會成就各自的淨土，譬如五方佛的淨土，但是那些淨土除非以八閒暇十圓滿的人身，清淨持守戒律並證得殊勝證量

的比丘沙彌以外，濁世凡夫眾生極難以往生，因此在五濁惡世的眾生依阿彌陀佛的願力才得以輕易地往生極樂世界，其功德非常廣大，凡是得以往生者即不再退轉輪迴而登地，因此我覺得此淨土比其他淨土有許多殊勝特點，務必要精進專修。

這次我們都得到暇滿人生，處所圓滿：在尼泊爾三大塔，由佈氏嘎希忿怒母所守護見即解脫嘉絨卡秀大塔；時圓滿：任何善業皆成十萬倍的馬月殊勝日；法圓滿：是如《阿彌陀經》所說，聞其名號即得以斷除惡道生門的阿彌陀佛無上甚深妙法<極樂淨土修持法門—蓮花王>；導師圓滿與眷屬圓滿即是長久以來業力願望相連，恭敬善業而精進努力行持的聖僧二眾，以及尊敬的領導人和諸位圍繞的僧俗眾齊聚，此次無上甚深妙法極樂修持大法會，如前所說具足處時等五圓滿諸善妙因緣時，就像百中得一的食物一樣。這次終於有出頭天的機會，務必要令自己臨終時沒有遺憾地修持妙法，因為在二十一世紀都為了追求外在物質享受，少有想要調伏自心的人，尤其是學習大乘佛法經典妙法光明逐漸勢微時，逐漸地四大動亂、戰爭、瘟疫等盛行，人類日益不斷在無依無靠中，身

心兩方面日夜遭受著難以承擔的恐懼，在這種時期能夠遇到具相的善知識與清淨妙法福報非常大。《入行論》云：「猶如烏雲暗夜中，剎那閃電極明亮，如是因佛威德力，世人暫萌修福意。」近來修持清淨善法的人就像白天的星辰一般稀少，而造作非法惡業的人卻像夜晚的星辰無法計算，我們因過去所造福報善業而得生為有佛法的藏族，從小自然地就有受用佛法的善妙機會，尤其是現在西藏在這個世紀，自己不想卻要處於他人之下，但是從另外一方面想，因為有觀世音菩薩化現為人身第十四世甲瓦仁波切的攝受，同樣的還有其他傳承大上師們的親近修道引導，由於這些恩德使得在很短時間內，藏傳佛教現今在世上蒸蒸日上地受到弘揚，我們也應對生長在這個時代感到歡喜，不僅如此，這次得以進入無上大乘顯密雙運的極樂淨土修持法門做聞思修，實乃福緣殊勝而應該以歡喜心趨入修行。

某些人問到：往生極樂世界要是一個人的障礙微薄且利根的聖者菩薩才得以往生，而我這種凡夫有種種纏縛的一個普通人怎麼能往生？並非如此，我們自己只要有不退轉的信心，相信本尊及佛法不虛並對此甚深妙法精進修持，

就能生出不虛的果報。《戒生經》云：「愚癡具信眾，彼近勝成就。」如佛所說，成就密咒法的根本且不可或缺的，就是上面所說的信心、信解和自己的精進這三者。這次如上所說具足五圓滿的福緣良機，這跟我們平常在山上或空曠等地發願有所不同，要觀想在前方虛空有阿彌陀佛及眷屬眾如親眼所見般安住，再依照《極樂願文》的詞句唸誦並在心裡觀修其義。若以信心恭敬而唸誦，將來自己臨終或中陰時，阿彌陀佛與眷屬眾即會現前接引往生極樂淨土。尤其是這次藏族與喜馬拉雅的友莫族一起，以不變的信心在<u>嘉絨卡秀</u>大塔聖地共同修持極樂淨土大法會多日，在因緣資糧無所不備的情況下修持，臨終時絕對不用懷疑會不會往生極樂。《阿彌陀經》云：「聽聞阿彌陀佛名號，七日中信心專一憶念專修，臨終時於彼佛有信心而歿者，即便得見阿彌陀佛與其眷屬並得以往生其淨土」又在《阿彌陀佛淨土莊嚴經》云：「阿難！凡有眾生時時憶念彼佛形象，得生無量眾多善根，或以菩提心迴向願生彼國者，臨命終時，即得以見如來應供正等正覺阿彌陀佛與眾多比丘圍繞安住前方，見彼佛時信心增盛，死後即得往生極樂世界」。

佛法經典中說，現在眾生所受種種苦樂，並非無因無緣突然產生的，而是由於眾多因緣具足而產生的，由於善惡因隨之形成或反轉果報，譬如毒的種子會生出毒的果實，藥的種子生出藥的果實，一定要知道將來的果報是由於現在的善惡因產生的。將來想要往生極樂現在就一定要勤修上述四因，不靠修因而想得善果，就好像希望在沒有種子的因和水肥料的緣之下，秋天想要得到好的收成一樣，怙主阿彌陀佛對五濁惡世的發心發願，使得祂比其祂佛更為殊勝，可以說是我們這個時代的佛，在西藏、中國、日本、韓國、越南等許多國家社會中非常興盛是什麼原因呢？因為阿彌陀佛心繫濁世福薄壽短眾生，只要具足往生極樂四因而修持，無論在家出家高等卑下，臨終時皆欲令其往生極樂，要對佛親口所說之語有信心非常重要。

有生之年要修持的話，也沒有比阿彌陀佛更殊勝的法門，阿彌陀佛和長壽佛以善巧方便在所調眾生面前雖然有不同的形象，而實際上是同一本尊且也是同一淨土。好好地審查我們內心的話，都隨著我愛執的惡心無意義沒完沒了地在造惡業，就如夏瑪巴袞秋衍納說：「孩童靈敏心幼稚，青年繁忙心散亂，現在衰老年

邁時，真想修法已太晚。」前半輩子雖然沒有精進修持佛法，從今起一定要精進地修持能救度臨終畏怖、死後中陰痛苦以及來生惡道痛苦的佛法，以這樣的心念發誓精進修法，尤其在尼泊爾嘉絨卡秀佛塔每一年舉辦的一次極樂淨土法會，心想：機會並不是常有，鼓勵自己一定要參加，若把此暇滿善妙人生只用在追求自己衣食度日子的話，沒有比此更大的損失，也沒有比此更愚癡的了。《入行論》云：「既得此閒暇，若我不修善，自欺莫勝此，亦無過此愚」。如其所說不要自欺，這次正處在上行下墮的關口，一定要依止一位具相上師一心一意修持正法，而令自己在臨終時沒有遺憾。

往昔法藏比丘者，世間自在王佛前，
甚深發心所萌生，阿彌陀佛除眾暗。
諸佛妙觀察智身，阿彌陀佛無貪蓮，
慈光所繫濁世眾，悉成最善福緣者，
是解脫道大恩師，阿彌陀佛最勝尊，
一切生生世世中，剎那亦不暫捨離，
善妙所為善雲花，善降所調福德田，
妙法大乘甚深果，不離受用願吉祥。」

此簡要解說往生極樂四因解脫種子，自己需要有博學的功德與成就的禁行，但是我的功

德僅如纖毫般，我自小對此教法便有恭敬心，並在囊謙蘇芒堪千秋應桑波，與我的根本上師怙尊桑傑丹增仁波切等其他眾多博學成就者前，領受了此甚深教法的全部能成熟灌頂及能解脫教授，並且也得到了儀軌的修持法，愚鈍無智而自以為智，人稱堪布噶滇，受到尼泊爾友莫極樂淨土法會籌辦單位的請求，沒有詩詞和華麗辭藻，僅用白話文並方便翻譯成其他文字的方式，在尼泊爾嘉絨卡秀大佛塔附近，寫於西元二零零五年五月十五日在文殊法輪洲自己寮房中，後來在舊電腦中找到了上述年份所寫的原版，並且藏曆水虎年二零二二年十月二十八日美國北方加州安樂海附近補充科判及一些片段詞語，最後願以此著作圓滿的善根得令一切眾生往生極樂淨土，薩瓦芒嘎朗，善哉！

Seeds of Liberation
The Four Causes for Rebirth in Sukhavati

Glorious Guru, embodiment of the Three Roots
and pervasive Lord of the Hundred Families, three Kaya, Amitayus
indivisible, may you remain as the ornament of my crown chakra
and care for me inseparably in all my lives!

Sole embodiment of all Deities, Buddha Amitayus,
Sole essence of all the Teachings, Six Syllable Mantra,
Love and compassion, which includes all practices,
What good fortune to never separate from these three!

For the sake of feeble-minded ones like myself,
I will here explain in simple language, easy to understand,
the four causes for rebirth in Sukhavati,
the profound path by which one may attain that realm of bliss.

Having thus expressed homage to the holy beings, that which will be discussed here is a commentary to the four causes for rebirth in Sukhavati. Without poetic language, scriptural citation, and other difficult language to understand, in down-to-earth ordinary language, for the benefit of those new to the subject, I shall explain briefly to the best of my ability.

The appropriate motivation and conduct for approaching such a subject, as explained in detail elsewhere, should not be disregarded as unimportant. We need to train our mind well to have an aspiration for liberation wishing to free ourselves from the suffering of the three realms of samsara, and have singly focused faith and devotion for the objects of refuge, Buddha Amitabha, the root Guru, and so forth, maintaining these purely throughout the practice’s preliminary, actual, and concluding stages.

I will explain it by way of a three-fold outline:
1 To make the connection, a brief description of this Pure Land in general
2 An extensive commentary on the four causes for taking birth in Sukhavati

3 Some concluding additional points to summarize

A General Brief Description of Sukhavati

We have to differentiate between the provisional and definitive meaning of a Pure Land, in general. A provisional meaning is just a temporary means by which to guide people to a definitive meaning. In definitive terms of their essence in ultimate reality, a Pure Land and a hell realm being pure or impure is from the point of view of limited sentient beings; other than that, neither exists by way of its own characteristics. As said in the Guide to the Bodhisattva Conduct,

Who made this burning ground?
Where did this all these flames come from?
Buddha said that all of it
comes from a harmful, negative mind.

Dudjom Rinpoche also said,

If the Teachings are to be established, it is in your own mind.
On the basis of your mind, Buddhahood is discovered.
If you'd search for a Pure Land, purify mistaken clinging to ordinariness;
The happy Pure Land is right nearby.

As said, to sentient beings who have accumulated positive and negative tendencies, places appear as Pure Lands or hells. Other than that, just like present day cities and countries, such things as Pure Lands and hells don't really exist. This is something we need to understand.

Even so, the Mahayana scriptures teach about the purification and accomplishment of Pure Lands. As said in the Perfection of Wisdom Sutra,

Like perishably based sentient beings,
their disintegrating worlds are just impure.
It is by purifying them
that Buddha Fields are just pure.

In the Ornament of Sutra, as well,

By means of their accomplishment,
so that beings may honor and hear them,
the innumerable Buddhas go
to the perishably based worlds.

As taught, the Buddhas and Bodhisattvas, by the power of their skillful means, go to teach in accordance with the constituents and aspirations of sentient beings in the domains of their worlds.

The Buddhas of the Five Families have their Pure Lands. In the East there is the Realm of Joy, the Pure Land of Buddha Vairochana. In the South there is the Pure Land of Glorious Beauty of Buddha Ratnasambhava. In the West there is Sukhavati, the Realm of Bliss, Pure Land of Buddha Amitabha. In the North there is the Pure Land of Full Accomplishment of Activities of Buddha Amoghasiddhi. In the center there is Akanishta, the Richly Adorned Realm of Buddha Akshobya. Except for Sukhavati, the Western Pure Land of Buddha Amitabha, however, to take birth in any of these other realms requires ones mind to be completely morally pure and to have previously made stainless prayers; it is said that it is practically impossible for ordinary people to take birth there.

The reason for this is that when those other Buddhas were in training they had different bodhicitta aspirations and made different prayers so that the collection of causes and conditions necessary for rebirth in their particular Pure Lands were incomplete. It is said to be like a beggar hoping to create a kingdom. Realizing this, Buddha Amitabha established the Pure Land of Sukhavati through the power of his prayers for the sake of destitute sentient beings like us who are without a refuge or protector. It was for that very purpose, which is why we can trust in it.

Furthermore, do not follow the current day custom of dispensing with the foundations of Dharma practice, the four thoughts which turn the mind from samsara, the wish for liberation, karmic cause and effect, and so forth, bragging about big-named Gurus, and placing hopes in frightful, wrathful Deities. Instead, Like the example of one Deity

serving to accomplish hundreds of Deities, we would be advised to venerate and practice this Deity for our times, Buddha Amitabha, with the certainty that this Buddha embodies all the Gurus, Yidams, and Dakinis.

The Four Causes for Taking Rebirth in Sukhavati

Secondly, I will first give a brief introduction to the Pure Land of Sukhavati, Realm of Bliss, followed by an extensive explanation of the four causes by which one may take birth there.

The Buddha we currently know as Amitabha, Buddha of Limitless Light, long ago took birth as a universal emperor named King Aranemi. He developed bodhicitta, the aspiration for enlightenment out of compassion for all living beings, in the presence of Buddha Ratnagarbha, and he made many powerful aspirations and prayers for the living beings of our time of great decline in the world, a time of five degenerations.

Furthermore, as said in the Amitabha Sutra,

All sentient beings who hear the name of Buddha Amitabha, and hearing it, even think for a moment to generate bodhicitta, develop faith and rejoice, will all become irreversible from unexcelled, complete enlightenment.

And from the same sutra,

May all sentient beings who hear my name always come to my realm. By the completion of my good prayers may many realms of the world be purified and the sentient beings come, and having arrived in my realm, in a single birth be irreversible from enlightenment.

Buddha Amitabha prayed before his enlightenment,

May any person who, on the basis of bringing to mind the four causes for rebirth in Sukhavati, recites my name seven times, when they pass away be born in Sukhavati of the west without suffering of death or the intermediate state. If any such person

were not to take birth in Sukhavati, may I not attain enlightenment. If, by this prayer of truth, such a person will take brith in Sukhavati, may I attain enlightenment.

Thus, having made this prayer, by the power of truth, Buddha Amitabha has, at this time already attained enlightenment.

Next, to give an extensive explanation of the four causes for rebirth in Sukhavati, there are the four:

The first cause, bringing that realm to mind
The second cause, gathering immeasurable roots of virtue
The third cause, generating bodhicitta,
The fourth cause, making dedications and prayers

As for the first cause, bringing that realm to mind, the heavenly realm of Sukhavati is completely pure. You should visualize it with a mind of faith as described in Chagmé Rinpoche's Prayer to Take Rebirth in Sukhavati, like you are directly perceiving all of it and the holy beings who reside there, Buddha Amitabha and his entourage. If you are unable to visualize it completely, you should at least visualize Buddha Amitabha, Avalokitesvara and Vajrapani.

In the center is Buddha Amitabha dressed as a monk, red in color, emanating rays of light. He sits in the cross-legged vajra posture wearing the three robes. He holds an alms bowl filled with nectar of immortality on top of his hands which are in the mudra of meditative equipoise. On his right is Bodhisattva Arya Avalokitesvara, white in color, shining with light of the sun. He is adorned with the ornaments of a Sambhogakaya, standing with his legs side by side. His right hand is at his hip in the mudra of giving protection; think that he is placing all sentient beings including yourself under his protection. In his left hand, between his thumb and ring finger, he holds the stem of a white lotus marked by a jewel with its fruit blossoming at the level of his ear. At Buddha Amitabha's left is Bodhisattva Vajrapani, blue in color, wearing the ornaments of a Sambhogakaya, standing upright with his legs side by side. With his right hand at his hip in the mudra of giving refuge, he protects you and all sentient beings up until your attainment of full enlightenment. In his left hand, between

his thumb and ring finger, he holds the stem of a blue lotus marked by a vajra with its fruit opening at the level of his ear. Visualize as if you are actually seeing these three principal Deities really there, shining with light rays in the midst of spheres of light. If that is also difficult, just visualize, in essence, your own kind root Guru, in the aspect of Buddha Amitabha, red in color amidst swirling rainbow light and, in the 'single jewel tradition,' think that his body is the Sangha, his speech is the holy Dharma, and his mind is the Buddha, thus embodying the Three Jewels of Refuge; think of his body as the Nirmanakaya, his speech as the Sambhogakaya, and his mind as the Dharmakaya, thus embodying the three Buddha bodies; and think of his body as the Guru, his speech as the Yidam meditational Deity, and his mind as the Dakini, thus embodying the Three Roots. You should meditate visualizing this way.

In summary, you should visualize according to the precepts of generation stage: with clear appearance, repeatedly clearly remembering it, and with stable divine pride. With regard to clear appearance, it's good if you can visualize the Deities and entourage completely without leaving anything out, the Deities with the clothing and implements of Dharmakaya, Sambhogakaya, and Nirmanakaya Buddhas, appearing clearly, unmixed-up, like reflections in a mirror. Even if you can't visualize clearly, if you cultivate faith and devotion as if you are seeing Buddha Amitabha and entourage before you in actuality, and meditate with conviction, that is sufficient. As it is said,

All phenomena are conditional,
completely rooted in aspiration

Also,

The root of all that is positive
is aspiration, Buddha said.

As said, if you think with a mind of faith that you are seeing Sukhavati, Buddha Amitabha, and entourage there in space before you, this accomplishes the purpose. There are many

citations and stories to support this but we'll leave it at that for the moment. There are many prayers written by the Lamas of every system of Tibetan Buddhism for taking rebirth in Sukhavati and one should recite and meditate on the meaning of one of them on a regular basis. The prayer by Chagmé Rinpoche, in particular, is very blessed, with clear words that condense the meaning, and it is easy to understand. It has many qualities that distinguish it as renowned to all the current traditions of Tibetan Buddhism and, as everyone recites it, this makes it more powerfully beneficial. As you recite it show physical respect by making prostrations or simply joining your palms together. Recite it with reverence by chanting it slowly and beautifully, thinking of the meaning of the words. Mentally entrust yourself completely with singly focused faith and aspiration, thinking, 'Whatever happens, O Buddha Amitabha, whether I am happy or sad, low or exalted, I have no other source of hope and refuge than you.' This completes a brief explanation of the first cause, bringing that realm to mind.

Gathering Immeasurable Roots of Virtue

The second cause is gathering immeasurable roots of virtue. Followed by a brief explanation of the need for gathering the accumulations, I will explain the seven limb prayer: prostration, offerings, purification, rejoicing, requesting the teachings, requesting not to pass into nirvana, and dedication.

The Need For Gathering the Accumulations

We need to generate bodhicitta and we definitely need to purify ourselves and gather accumulations. It is the degree to which we have gathered accumulations that determines the quality of our life now, the amount of our authority, abilities, power, and so forth, so of course we need to gather accumulations to attain the state of a Buddha. Even our health, lifespan, and happy and painful mental and physical experiences of this life arise solely in dependence upon how much meritorious accumulations we gathered or failed to gather in the past. As said in the Sutra of Vast Enjoyment, the Lalita-vistara-sutra,

Ripening of merit bestows happiness and dispels all suffering. A person endowed with merit will accomplish their wishes.

As sentient beings we have all wandered endlessly in samsara because of having created non-meritorious, non-virtuous karma. From now on we need to abandon harmful actions and gather as much virtuous karma as we can. The unfailing nature of karma is the essence of Buddha's teachings. It is completely impossible for happiness to result from harmful actions or suffering to result from virtue. If a poisonous seed is planted, poison will grow from it, not medicine. If a medicinal seed is planted, medicine will grow from it, not poison. Similarly, happiness results from virtue and suffering results from non-virtue. In particular, to develop qualities and realizations of the paths and stages of holy Dharma in our mind we definitely need to stop committing harmful actions which block and hinder this from happening. There are many kinds of hindrances such as external hindrances in the four elements, internal hindrances of sickness and spirit harm, and secret hindrances of dualistic and compulsive thinking. In particular, the obstacles to Liberation and Enlightenment are comprised of obscurations which are delusions and obscurations which prevent omniscience, and the only way to dispel these is to gather positive accumulations and purify negativity. As the Mahasiddha Tilopa said,

Son, appearances arise in interdependence.
Until you realize the meaning of birthlessness
never stop turning the wheels of the chariot
of gathering the two accumulations, Naropa!

As he said, until we attain highest enlightenment we must keep gathering the two accumulations as the essence of our path. There are many ways to gather the accumulations but there are none that are not included in the seven-limb service described here.

Prostration

The first limb is prostration. The two syllables for prostration in Tibetan, 'chag' and 'tsel,' imply vast meaning.

The first syllable, ‘chag,’ literally, ‘hand,’ should be understood to mean that I offer in my hand all the authority, power, and reverence I possess in my body, speech, and mind. Another interpretation of ‘chag’ is ‘broom’ and it is understood to mean requesting the Objects of Refuge to purify or sweep away all my negativity and obscurations of body, speech, and mind. ‘Tsel’ expresses a wish to well receive in my mind the blessings of body, speech, and mind of the Deities and Objects of Refuge.

Prostration is the antidote to the deluded pride. There are six categories of deluded pride. Pride of superiority, over-riding pride, pride which thinks, ‘me,’ manifest pride, pride of humbleness, and wrong pride. If we have any of these kinds of pride in our mind it acts to obstruct and hinder our development of good qualities. With our mind puffed up by pride we cannot show respect or bow to others. It is said that the water of qualities will not collect on the balloon of pride. Not only will good qualities not develop, arrogance of pride will make us disrespect and deprecate others, and such non-virtue will cause us to take rebirth in worse realms of existence. As Shantideva said,

Puffed up by deluded pride,
pride leads us into worse migrations.

When you prostrate don’t think you are doing it alone. Imagine prostrating emanating hundreds and thousands of your own bodies and thinking that you are like a leader of all sentient beings, and visualize that all beings of the six realms of existence are prostrating along with you; visualize your father to your right, your mother to your left, enemies in front of you, and all the rest of the six realms’ beings in back of you. Many inconceivable benefits of prostration are taught, but principal among them is acting as an antidote to deluded pride.

Offerings

The second limb is offerings. If your mind is constricted by stinginess, because of not being able to make offerings to those high and low, this will obstruct your gathering of the accumulations; to counter this we make offerings. The fact that

we prosper and have resources and are not destitute now is a result of gathering the accumulations in previous lives by making offerings and giving charity to beings high and low. If we are someone who wishes to go from happiness to happiness in future lives we need to put effort into creating the cause for that by gathering accumulations from now on. Whatever money and wealth we have, to a mind of craving it is never enough; avarice always wants more. There are many stories about people who had attachment to wealth at the time of their death which caused them to take rebirth in terrible states of existence but I won't go on at length about that here. In Sutra it says that wealth brings suffering. First there is suffering if you can't obtain it, once you have it there is suffering of being unable to protect it, and finally there is suffering when it is exhausted. As long as you have no contentment you will chase after wealth which brings no end of suffering.

In Sutra Buddha said that the supreme wealth is wisdom, faith, compassion, generosity, contentment, ethics, and so on. For these reasons, if we have extra money or wealth at the moment, if we don't waste it on unneeded luxuries but, instead, offer it to the field for accumulation and those in need, etc, our wealth will truly serve its purpose.

There are many kinds of offerings, offerings which are actually obtained, mentally emanated offerings, offerings which have always existed, offerings of body and wealth, external offerings, inner offerings, secret offerings, and so on. As for the first, offerings which are actually obtained, this is offerings of wealth, materials, money, enjoyments that you actually have. Mentally emanated offerings are offerings made by the power of the mind's thought, which are traditionally made to great beings: the eight auspicious symbols (parasol, golden fish, vase, lotus, victory banner, wheel, and right coiling white conch), the seven objects of royalty (precious wheel, jewel, queen, minister, elephant, horse, and general), the five objects of the senses (form, sound, scent, taste, and touch), and the clouds of offerings of the Bodhisattva Samantabhadra. These are mentally emanated offerings made through the power of meditation.

Offerings which have always existed include thousands of Mount Sumerus, four continents and eight subcontinents as

described in the Abhidharma texts, the sun and moon, forests, flowers, gardens, earth, water, fire, air, things that naturally occur in nature. Offerings of body and wealth include mentally making a completely determined intention to offer even our own cherished body without the slightest attachment from now henceforth to Buddha Amitabha and entourage, as well as everything we own and cherish, our wealth and enjoyments, visualizing each of them and offering them to Buddha Amitabha for the sake of guiding yourself and all other sentient beings to the pure land of Sukhavati. Making offerings has inconceivable benefits, principal among them, acting as a direct antidote to miserliness.

Purification

The third limb is purification of bad karma. The source of negative karma is mainly ignorance. In particular, there are four door of downfalls: ignorance, disrespect, carelessness, and strong delusions. Negative karma is what results from intentions and actions of body, speech, and mind which harm others. For instance, coveting others' wealth and stealing it or cheating them. These actions come from ignorance and strong delusion. Harmful actions arising from ignorance alone are committed without awareness; we regret such actions once we become conscious of them. No one who gets into a fight or argument with their beloved spouse in the morning will later say they had a very nice day. No one wants to fight with their loved ones but it happens sometimes by force of delusions and mistaken actions. When it happens we are immediately tormented by regret. Why does it happen? Because of fleeting delusions. We need to understand that the fundamental nature of people is love and compassion. Harmful actions occur because of ignorance, delusion, and acting unconsciously. When we commit harmful actions we should immediately confess and purify them. This will definitely purify them so we should put effort into the practice of purification. It is said that bad karma has no good qualities but it is a good quality of bad karma that it can be purified! There are many methods to purify bad karma but the most important is to rely on the four powers of purification.

The four powers for purification are the power of reliance, the power of regret, the power of refraining from harmful actions, and the power of remedial action. The power of reliance is to visualize Buddha Amitabha in the space before you thinking that he is of a nature embodying all the Gurus, Yidam Deities, Dakinis, Dharmapalas, and Three Jewels, and to completely entrust yourself in all conditions, happy, sad, good, bad, whatever happens. Visualize that light rays emanate from the bodies of the objects of refuge, Buddha Amitabha of Sukhavati and entourage, and enter the bodies of yourself and all sentient beings, eliminating beginninglessly accumulated negative karma and downfalls like sunrise eliminates the darkness completely. Do this as you clearly and joyfully recite the words of the profound Sukhavati sadhana ritual, thinking of the meaning without distraction.

The second power is the power of regret. We should regard our previously committed negative actions with intense regret like we have eaten poison, then confess them and purify them. If we had mistakenly eaten something poisonous we would seek an antidote from a skilled doctor. All we sentient beings, out of irresistible attachment and aversion, have committed very serious harmful actions which are like poison, so we should purify them with strong regret.

The third power is the power of refraining from harmful actions. Thinking of the pain they experienced from eating poison, if they survived, a person would be determined never to eat poison again in the future. Similarly, recognizing our previous bad karma as something seriously harmful we promise to refrain from repeating it even at the cost of our life. Thinking of our harmful deeds from previous lives and earlier in this life, we purify them as we recite the words in the Sukhavati sadhana that speak of 'proscribed bad karma, naturally bad karma, and boundaryless bad karma,' maintaining a determination never to repeat such actions in the future because of feeling personal remorse and being fearful of their consequences. As said in the Guide to Bodhisattva Conduct,

Whatever deeds I have committed out of confused lack of awareness
that are naturally harmful or transgressions of guidelines,

with fear of their painful results and hands folded in prayer,
I prostrate repeatedly and confess them all
in direct view and presence of the Protector Buddhas.
Please, O Guides, hear how I regret my negative actions.
They were not good and I shall never repeat them.

As said, we should purify them with a feeling of unbearable regret.

The fourth power is the power of remedial action. Dreading experiencing suffering of samsara and its worst realms of existence and going for refuge in the Three Jewels with a genuine wish to be free of those sufferings, we practice what is positive and abandon what is harmful to the very best of our ability. In particular, we visualize Buddha Amitabha and recite the long mantra and the short AMIDEVA mantra, purifying our negative karma by means of strong regret.

It is very important to regret negative actions. Among the fifty-one mental factors, regret is a changeable one. If we regret positive actions, the regret becomes negative, whereas if we regret negative actions, the regret becomes positive; so it is important, first of all, to know that we should regret all negative actions. Purification has many benefits but, in brief, it is said to be the antidote to anger.

Rejoicing

The fourth limb is rejoicing. Rejoicing is the only way you can create powerful virtue while lying warm in bed just by thinking, without any great physical or vocal exertion. Otherwise, no matter how much physical and vocal effort you put into virtuous pursuits, even over a course of many years, if you are jealous of others it is like a broom which can swiftly destroy all the positive karma you have created. Not knowing how to create virtue, if it is not sustained by a good motivation, it does not become virtuous. As Shantideva has said,

First, by examining your intention
make your awareness stably firm.

The opposite of rejoicing is jealousy. If you have a jealous, competitive attitude towards others, your mind will never be subdued and peaceful. If you have no peace of mind you cannot use your mind in positive ways. Mentally disturbed throughout the day and night, nothing will ever appear peaceful and happy to you. When your mind is stirred up, whatever positive action you try to pursue will yield no results; it is like trying to plant in dry, uncultivated land. If you know how to create virtue, not only can you create powerful roots of virtue with little effort, there are even instances in which you can transform non-virtue of body and speech into virtue.

When engaging in positive physical and vocal actions, it is very important to first examine the quality of your motivation. Whether an action becomes positive or negative is determined by whether your motivation is positive or negative, not by the superficial aspect of the act. As it is said,

Intention determines virtue or non-virtue, not size of the reflection of virtue or harm.

Even if you have not created vast virtue yourself, rejoicing is feeling, without jealousy, great joy from the depths of your heart when you see or hear about virtues created by others, building of temples with representations of enlightened body, speech, and mind, the practice of the Sangha community, their practice of study, contemplation, and meditation; in short, whatever good is done by others as well as their good qualities and wealth. When you feel joy about others' good qualities and perfection without jealousy, that is called rejoicing. Rejoicing is the antidote to jealousy, so whoever is endowed with rejoicing lacks jealousy and whoever has jealousy lacks rejoicing. When you sincerely rejoice in the virtues of others it is taught that the power of that way of thinking creates in you an equal amount of virtuous merit as was created by those others. As the scholar adept Karma Chagmé said,

When you hear of virtue created by others and abandon the non-virtue of jealousy,
If you rejoice from your heart, you will receive merit equal to theirs.

To relate a short story about this, during Buddha’s life King Prasenajit invited Buddha and an entourage of five hundred Bodhisattvas and Arhats to his palace to offer alms of the noonday meal. In that place was a poor wandering woman, an extremely destitute beggar who had come there. She rejoiced in King Prasenajit’s roots of virtue. Buddha, in his omniscience, immediately knew that the beggar woman was rejoicing and said to his friend, King Prasenajit, that there was someone with greater meritorious roots of virtue than he that day. He asked, Should I dedicate in their name or yours? The king wondered, ‘How could there be someone with superior roots of virtue than I who, today, have invited and offered the daily meal to Buddha and his entourage of five-hundred Bodhisattvas and Shravaka Arhats? How could anyone on earth have greater merit than me? If there is, please make the dedication to them!’ He requested this in playful wonder so Buddha made the dedication in her name.

As said in the Sutra Requested by Bhadra,

As the one who gives, receiver of the gift, and the gift, itself, are unobserved emptiness,
By the suchness of equality of generosity, may all be perfect for that donor.

May the King, that lord of generosity, and other humble sentient beings
Have long perfect lives without sickness, and always attain to happiness.

With these two verses of dedication the beggar woman received the roots of virtue. The account continues that, when she passed away from that life she took birth in her next life as a beautiful goddess.

Thus, this is a practice which does not require great hardship or expense and is accomplished by rejoicing in the roots of virtue and good deeds of others; so what intelligent person would consider such roots of virtue of little importance? We should definitely persevere in the practice of rejoicing. As said in the Condensed Perfection of Wisdom Sutra,

Weight of the three thousand realms and Mount Sumeru may be calculated,
but the virtue created by rejoicing cannot.

Rejoicing is the direct antidote to jealousy.

Requesting the Teachings

Fifth is the limb of requesting the teachings. The holy teachings of Lord Buddha are the sole cause for immediate benefit in this life and the ultimate happiness of future lives. Temporary sources of security like money and wealth, name and fame, power and authority, etc, can only bring temporary safety; they cannot ultimately protect us. Why? Because they are produced phenomena which have a nature of impermanence. The source of refuge which will never fail us is the Three Jewels of Refuge and the path of holy Dharma; we need to know this. Although people who are bearers of these teachings do exist, if they do not reveal to us what to adopt and what to abandon with the light of holy Dharma, the darkness of sentient beings' confusion cannot be dispelled. Therefore, we must, by all means, request the teachings; request that the wheel of Dharma be turned.

After attaining enlightenment our perfectly enlightened Buddha remained without teaching Dharma for seven weeks. At that time Brahma offered a golden wheel and Indra offered a right coiling white conch to request him to turn the wheel of the teachings. In a similar way, at this time we must exhort the holy Protector Refuges, our root Gurus and all the virtuous spiritual guides to give the teachings, holding in our hands offerings such as the mandala to make the request. It is possible that someone might wonder, If the Buddhas, Bodhisattvas, and spiritual guides have love for sentient beings like a mother for her only child, why would Buddha not give the teachings? There are a few reasons for this.

One reason is that, in the tradition of the teachings of Lord Buddha, they are given in a free and democratic manner. If there is someone who has no wish for the teachings, it is not at all appropriate in the system of a democratic society to give an order saying, Come here! I'm going to teach the Dharma!

In the Vinaya teachings it is said, Do not teach when not requested. That is the first reason.

A second reason is that, without checking the mind of a trainee, if Dharma is taught by guesswork it will not benefit their mind and act as an antidote to their delusions. Dharma is like medicine and if a medicine given does not treat a disease, not only will it not help, there is also a danger that it could aggravate the condition. That is the second reason.

A third reason is that Dharma is extremely sacred because it is the source of all that is good in this life and all future lives of sentient beings. If something so precious is given to others in just any sort of ordinary way its value is not respected. For example, if an extremely precious jewel is given to a beggar who doesn't know its value, they may one day throw it into the garbage even though it could have protected them from poverty throughout their life. Dharma is much more precious than a jewel because it brings the unexcelled eternal happiness of the attainment of Buddhahood. It is for these reasons — to indicate the greatness of the Buddhadharma and to avoid giving the teachings at a wrong time for trainees, that Buddha refrained from teaching for those seven weeks.

Most countries of the East have Buddhist traditions and those of Buddhist heritage are well accustomed to Buddhist traditions of Dharma and scripture from a young age, such as practicing charity and making offerings. Many Tibetan Buddhists, when speaking of Dharma practice, usually do recitations, make prostrations, and offerings; if misfortune strikes, go to the temple and monastery; when invited for Guru Puja, go to pay their respects; and, clamoring, flock to propitiate the Devas and Nagas, and consider all of this to be very important. However, when it comes to studying and thinking about the meaning of Dharma, and practicing meditation, the unexcelled method to subdue ones mind and bring it under control, it is not so much their custom. It seems to me that we definitely need to change that.

Lord Buddha said, as well,
we are our own protector
or we are our own enemy

The summary meaning of this is vast; not following the teachings with blind faith, as mere custom, we must, by all means, find certainty in the view of the path of stainless reasoning. These days many think that studying the scriptures is solely the work of the ordained community, not their own personal responsibility. Again, making prostrations, circumambulation, and doing recitations are unexcelled relative virtuous practices, but not the unexcelled method for attainment of ultimate enlightenment as I have just said; so I won't repeat that extensively here. But even our unexcelled Teacher, the Buddha, through gradually training in the path of listening, contemplating and meditating, finally found certainty in the view of emptiness by investigating and analyzing through the power of meditation. He then accustomed himself to it until it finally became the remedy for his delusions; and, freed from delusion, attained enlightenment in the nature of the four bodies and five transcendent wisdoms. For the sentient beings of our time, as well, there is no other way to set trainees on the path of Liberation than to teach them what to adopt and abandon in accordance with holy Dharma, and for them to practice this very path. As it is said,

Buddhas do not wash away sins with water,
they do not dispel beings' sufferings by hand,
nor do they transfer their realizations to others,
they liberate beings by showing them their own true nature.

Requesting the teachings is said to be the antidote to ignorance and the negative karma of abandoning Dharma.

Requesting Not to Pass Into Nirvana

The sixth limb is requesting the Gurus and Buddhas to remain embodied, and not pass into paranirvana. When Buddha Shakyamuni said he was going to pass into nirvana, the blacksmith's son, the novice, Tsunda, requested him not to enter nirvana. We should similarly request our presently living root Gurus and other Spiritual Guides to have long lives for the benefit of sentient beings. As Protector Shantideva said,

To Buddhas intending to pass into nirvana,

I make the request with palms folded in prayer,
Do not leave these living beings blind!
Please remain for countless, numberless eons!

These days, in Tibetan Buddhism, when we make offerings requesting the lamas’ long lives, there is a custom of making offerings of precious things adorned with gold and silver. The best request for long life in actuality, however, is to put into practice what the Guru teaches; there is nothing better than that. The ultimate intention of the Guru is to bring benefit to other sentient beings. The perfect Guru says to practice Dharma correctly in order to accomplish the benefit of others; they will never say, Bring me gold, silver, and money. What supremely pleases them is to practice what they teach. Omniscient Mipham said,

For supreme Arya Buddhas, gold equal to the earth,
piled high as the four continents, what could that accomplish?
But if one holds Dharma deep in ones heart,
that perfectly fulfills their ultimate intentions.

And as Lord Milarepa said,

I have no material wealth to offer;
I repay the Guru’s kindness through practice.

Also,

Tenacious, patient perseverance through hardship
is the service that delights my father Guru.

It is like that. The best service for long life of the Guru is to behave like the Guru, to follow their practice, taking the examples of how Marpa, Milarepa, and Gampopa followed their teachers. This practice is said to be the antidote to deluded wrong views.

Dedication and Prayer

Seventh is the limb of prayer and dedication. It is important in any practice of Dharma to make preparation, actual practice,

and conclusion complete. As Omniscient Longchen Rabjampa said,

Preparation, bodhicitta, main practice, non-observability,
and afterwards, dedication, being sustained by these three
is what is cherished by those on the path to Liberation.

Preparation, actual practice, and dedication are like a staircase leading to Buddhahood. No matter how good the preparation and practice are, if it is not finally sealed by prayer and dedication, the virtue will not be perfected; so it is, by all means, important to strive in making dedication prayers. What happens if we don't make dedication prayers is that, as we go through samsara, there are very many causes which destroy roots of virtue and our virtue will be used up. Factors such as anger in our mind are conditions which exhaust our store of virtue. As said in Guide to the Bodhisattva Conduct,

Generosity and offerings to Tathagata Buddhas
accumulated over a thousand eons
and good conduct as well
are all destroyed in a moment of anger.

There are many other conditions which cause this, as well. As it is said,

There are four causes which exhaust virtue:
Not dedicating, wrong dedication, developing regret,
and seeking to be renowned to others.

To give a simple explanation of these, not dedicating means that, although we have accumulated some roots of virtue, we don't dedicate it to others' welfare. Wrong dedication means dedicating for the benefit of our cherished family and relations but not for the welfare of others such as those we consider enemies. If we create a little virtue with a prideful motivation, showing-off to others, this is seeking to be renowned to others. Developing regret in this context refers to regretting positive acts; this makes them non-virtuous. Therefore, before these conditions occur it is very important to immediately dedicate

virtues for the sake of others. Dedication is said to be the antidote to avarice.

Generating Bodhicitta

The third cause is generating bodhicitta. Bodhicitta is a wish to attain full enlightenment for the benefit of others and an unfabricated mind endowed with the essence of emptiness and compassion. As said Abhisamayalankara, the Ornament of Realization,

Bodhicitta generation is, for the sake of others,
wishing for perfect, complete enlightenment.

By accepting a bad attitude of self-importance we have, up to now, had to experience sufferings of the three realms of cyclic existence without interruption. We should understand that this is due to that self-centered attitude. From now on, understanding that this attitude is the root of all problems and love cherishing others is the source of everything good we should abandon all actions that are harmful to others. Since all sentient beings are just like ourselves in wanting happiness and not wanting suffering we should bring benefit and happiness to sentient beings through our body, speech, and mind. As said in Guide to the Bodhisattva Conduct,

I shall dispel the suffering of others.
Since it is suffering it is like my own.
I shall act for the benefit of others.
Since they are sentient beings they are like my body.
Since both I and others
are similar in wanting happiness
what difference is there between us?
Therefore I take fully responsibility to strive from their happiness.
Since both I and others
are similar in not wanting suffering
what difference is there between us?
Therefore, I, not others, will act to protect them.

Remembering this profound instruction without forgetting, we should practice this attitude. There are best, middling, and least forms of bodhicitta. To give a brief explanation of this, the best form is the shepherd-like bodhicitta, the middling form is the ferryman-like bodhicitta, and the least form is the king-like bodhicitta. As for the first, it is cultivating bodhicitta like a shepherd who cares for his flock of goats or sheep, herding them ahead and then following afterwards. Like this, until first establishing all sentient beings in Buddhahood, one abandons thinking of ones own welfare and strives solely for the welfare of others. This is the strongest form of bodhicitta.

Second is the ferryman-like bodhicitta. It is bodhicitta cultivated on the basis of understanding that oneself, the ferryman, and all others are in the same boat. Since it is the responsibility of the ferryman to get everyone across to the other side of the river, he has the wish, May we all reach the other side of the water! Like this, the wish, May I and all sentient beings reach Buddhahood together! is the middling, ferryman-like bodhicitta.

As for the least, the king-like bodhicitta, a king is first established on the throne of the kingdom, then commands all his subjects and works for their happiness. Similarly, king-like bodhicitta seeks to first attain Buddhahood and then accomplish the welfare of sentient beings. Furthermore, without having become fully enlightened one does not have the power to accomplish the welfare of others, so this very wish is definitely the goal in Mahayana practice, to attain Buddhahood, for the benefit of sentient beings; so I don’t think we should belittle the king-like example even though it is uncertain whether a king with a kingdom is concerned for his subjects, or for his own army, power, wealth, and fame.

In any case, sentient beings want happiness but do not know how to practice holy Dharma which is the cause of happiness; and they have no wish for suffering but they wander in the suffering of samsara throughout the day and night. Thinking how pitiful this situation is, we must work for the sake of sentient beings. That is what Shantideva is saying. Furthermore, as said in Guide to the Bodhisattva Conduct,

Though they want happiness, confused,
they destroy it like an enemy.

Though they wish to get rid of suffering,
they run right into suffering, itself.

Developing a genuine, sincere wish thinking, if only I could do something beneficial for these beings whose actions are so at odds with their wishes, and holding this wish deep in our heart, we should also put it into physical and verbal action whenever the possibility arises. As Bodhisattva Togme Zangpo said,

If my mothers who have forever been loving to me
are in suffering, what good is my own happiness?
Therefore, wishing for enlightenment to free
infinite sentient beings is the practice of Bodhisattvas.

Thus, we must definitely abandon harmful conduct of cheating, deceiving, lying, and so forth for the sake of some false happiness for ourselves. We need to understand that the current scary time of disease, weapons, war and conflict arises due to the mistaken, destructive conduct of sentient beings, ourselves. In brief, our degree of difficulties is in direct proportion to how much we distrust each other and are lacking of love and contentment due to our attitude of feeling more important than others. Understanding this, if we are to bring peace to this world, we must act consistently honorably and compassionately from now on; it will not come about by fighting with each other. The present condition of the beings and environment of our world depends solely on our conduct as human beings. If people act with honor, compassion, love and compassion, the world will be everywhere transformed in that way. If people act contrary to that, as we see happening these days, there will certainly be epidemics and disease in the environment and living beings, as well as continual war and conflict. This totally depends on the quality of conduct of ourselves, the more than seven billion human beings living on the planet.

If you wish to take Bodhisattva vows or enhance them further, make three prostrations in front of your home altar, thangkas, and/or statues, etc, and visualize in the space before you your kind root Guru embodying all Buddhas of the past, present, and future, in the aspect of Buddha Amitabha surrounded by tenth-ground Bodhisattvas, all acting as

witnesses, feeling that they are seeing you in their presence. With a promise and determination that, from this day onwards, I shall mentally give up selfish attitudes and cherish other sentient beings, thinking, just as you have acted for the sake of all sentient beings, I shall properly take the Bodhisattva vows and act for the benefit of sentient beings, slowly recite three times this ritual for taking and enhancing the Bodhisattva vows from Guide to the Bodhisattva Conduct:

O all Bhagavan Buddhas who abide throughout space, tenth-ground Bodhisattva Mahasattvas, and great Vajradhara Gurus, please listen to me!

Refuge

I go for refuge to the Buddhas
until attaining highest enlightenment.
To the Dharma and hosts of Bodhisattvas,
I go for refuge, likewise. (3x)

In this way go for refuge. Secondly, as for the actual taking of Bodhisattva vows, as said in Guide to the Bodhisattva Conduct:

Just as previous Tathagatas
generated bodhicitta
and abided by stages
in the Bodhisattva training,
likewise, for the benefit of beings,
I shall generate bodhicitta
and train by stages
in those trainings. (3x)

Reciting three times, take the vows. In conclusion, rejoice in self and others.

Now my life has born fruit
I have attained good human existence
today I am born in the Buddha lineage
and have become a Bodhisattva.
Now, in every way, I shall

act in accord with this lineage
and live so as not to sully
this faultless noble lineage.

Today in presence of all the Refuges,
I have invited all beings to be my guests
Until they pass into a Sugata's state of bliss,
So the devas, asuras and so on rejoice!

Precious supreme Bodhimind,
May it, where unborn, arise,
And, where born, never decline,
But increase forevermore.

With this and other verses, make prayers. If you don't have time to take the vows as above, recite this blessed short verse of refuge and bodhicitta composed by Lord Atisha, slowly three times:

In the Buddha, Dharma and Supreme Assembly
I go for refuge until enlightenment.
by accumulations through giving and other perfections,
may I become a Buddha to benefit sentient beings.

You should recite with the promise, From now on I shall do whatever benefits sentient beings and, even if I don't benefit them, I shall not harm them. Finally say,

May all sentient beings have happiness and the causes of happiness.
May all sentient beings be free from suffering and the causes of suffering.
May all sentient beings never be parted from highest happiness without suffering.
May all sentient beings abide in equanimity free from attachment and aversion.

Thus, if you adorn the conclusion with prayer and the four immeasurables, taking bodhisattva vows serves its purpose. What is the essence and purpose of the Bodhisattva vows? It is to make the promise that, from today onwards, I shall help

all sentient beings with love and compassion like a mother for her only child. Even if I don't help them I shall not, out of self interest, intend, or act to hurt any sentient being. There is no other objective in taking the Bodhisattva vow. Ordinarily, if there is a virtuous spiritual guide who has the Bodhisattva vow, you can take the vow from them. If there is no one, it is fine to take them before your own altar or other representations of enlightenment body, speech, or mind. In any case, once you have taken them, strive to keep from committing the root downfalls of the Bodhisattva vows, to train in observing the eight precepts of what to adopt and what to abandon, to not mentally give up on any sentient being, and to rightly strive to protect all the commitments.

This completes a brief explanation of the third cause, generating bodhicitta.

Prayer and Dedication

The fourth cause is prayer and dedication of roots of virtue for the benefit of others. If you do not dedicate your hard-won roots of virtue for the benefit of others, not only will they not bear fruit, if other conditions that destroy roots of virtue such as anger arise, the roots of virtue, themselves, will be eliminated. Whereas, if the virtue is dedicated for the benefit of others, the results will be powerful. As it is said,

Since dedication is an inexhaustible path
it is something that increases and transforms.

As said, if we dedicate our roots of virtue for the benefit of others it increases the result to a huge degree, changes them into something that benefits others, and has many such special effects; therefore we really must make dedications. The manner of dedication is said to be best if it is made with insight into the unobserved nature of the three spheres of the dedication. The roots of virtue being dedicated, the sentient beings to whom they are dedicated, and yourself, the person making the dedication, these three, are not inherently or truly existent. Thus we should seal the practice with an illusory, dream-like, dedication.

The middling type is dedication in emulation of holy

beings. Even if you don't know how to make the previously described dedication within realization of emptiness of the three spheres, we should dedicate, thinking, Just as the learned Arya Manjushri, Avalokitesvara, Samantabhadra, and all the Buddhas of the past, present, and future have dedicated, I shall also dedicate like that. As said in the Sutra of the Three Heaps,

Just as the Buddhas of the past have fully dedicated,
just as the Buddhas of the future will fully dedicate,
and just as the present Buddhas are fully dedicating
like that, I also make dedication.

And, as said in the Prayer of Samantabhadra Conduct,

Just as Hero Manjushri understood
and Samantabhadra, likewise,
in order to train just as they did,
I dedicate all of these virtues.

We should dedicate like that. If we dedicate endowed with unbearable, heart-felt compassion wishing to free sentient beings wandering in the three realms of samsara from suffering, sustained by that unexcelled motivation of the Mahayana, our dedication becomes a cause of enlightenment and is a Mahayana dedication.

The difference between prayer and dedication is that dedication is made for the sake of others on the basis of relative or ultimate roots of virtue that you have actually gathered. For example,

May all roots of virtue that I have accumulated
throughout the past, present, and future,
be dedicated as a cause
for all mother sentient beings to attain Buddhahood.

Prayer is made even without direct connection between roots of virtue and your own continuum. For example, at a temple, or in front of representations of enlightened body, speech, or mind, or at sacred pilgrimage sites, making prayers with an altruistic motivation for the happiness of self and others in this

and future lives. This completes a brief explanation of the fourth cause, prayer and dedication of roots of virtue for the benefit of others.

Some Concluding Additional Points to Summarize

Thirdly, to summarize some additional points, an objector might think, Aren't there ways to purify and attain buddhafields of other Buddhas besides Buddha Amitabha? Each Buddha has generated their own bodhicitta motivation and made different promises for the sake of sentient beings so they each do have their own pure lands like the pure lands of the five Buddha families. To reach those pure lands you need to have not only a precious human life with the eight freedoms and ten endowments, you need to have kept pure morality as a novice or fully ordained monk with supreme realizations; so it is an extremely difficult proposition for an ordinary person of our degenerate times. Buddha Amitabha's pure land of Sukhavati, on the other hand, is easy for sentient beings in these degenerate times to take birth in because of the power of Buddha Amitabha's prayers. This is a great advantage and once you have taken birth there you attain a state of not returning to samsaric rebirth. There are many qualities such as this which distinguish Buddha Amitabha's pure land from other pure lands. Therefore, it is apparent that we should, by all means, put effort into accomplishing Sukhavati.

To understand what we have obtained at this time with our excellent human rebirth of leisure and endowments:

Perfect place. In great Tsandoha, near one of the three major stupas in Nepal, that of Boudanath, the precious stupa which liberates upon seeing, which is cared for by the Dakini Tramenma Pukasi.

Perfect time. The month of miracles, first month of the Tibetan calendar, in which any virtue performed is multiplied a hundred thousand times.

Perfect teaching. As said in the Amitabha Sutra, the unexcelled profound teaching of Buddha Amitabha by which the door to rebirth in lower realms of existence is closed by

just hearing his name, the Lotus Lattice Sukhavati Sadhana.

Perfect teacher and perfect entourage. As for perfect entourage, this vast exalted gathering of ordained and tantric Sangha with unslacking perseverance, constant reverence, and singularly connected virtuous karma and aspiration from long ago, with myself reverently assisting, on the occasion of this great practice of Sukhavati sadhana.

As I have explained above, on this extremely fortunate auspicious occasion with five perfections, like getting one meal out of a hundred chances, having this single opportunity when the sun of Dharma has risen within us, we must definitely practice the holy Dharma so we don't have regret when we pass away from this life. Why is it like this? In this twenty-first century, most people are contending and striving for sense pleasures; and those who think to subdue their own mind, within, are few. In particular, the Mahayana Buddhist scriptures' practice of mind-training, the illumination provided by the sun of holy Dharma, is gradually setting, the outer elements are getting more and more stirred up, war and conflict, epidemics and so forth are breaking out, people are, throughout the day and night, without a protecting refuge, their minds and bodies never content and fulfilled. That we should have an opportunity like this during such terrible times to encounter qualified spiritual guides and the pure holy Dharma is unbelievably fortunate. As said in Guide to the Bodhisattva Conduct,

Like lightning coming through the clouds and illuminating everything
for a single moment in the dark of night,
By the power of Buddha, this once in a hundred chance
for intelligent insight emerges for a few moments.

As said, a person who practices pure virtue in these times is as rare as a star in the daytime, while those who create non-dharmic harmful karma are as numerous as the stars at night. But by the power of our previously created meritorious karma we have this time been born into a Tibetan family with Buddhist roots, and from a young age have automatically had this excellent opportunity to enjoy the holy Dharma. In

particular, though we may say that, in this current century, our country of Tibet is oppressed by others against our will, and that the Tibetan people have been scattered all over the earth, on the other hand, if we think about it, we are being looked after by the supreme Arya Avalokitesvara emanating in human form, His Holiness the supremely victorious Fourteenth Dalai Lama. Likewise we have been taught the perfect path by other great lamas who bear the lineage of Dharma, and by their kindness, in a very short time, Tibetan Buddhism has spread throughout the world like a ray of sun through a skylight; from this perspective we should rejoice in this as being a very excellent time. Not only that, by correctly practicing this unexcelled Sukhavati sadhana which unifies the practice of Sutra and Tantra of Mahayana, to have the chance to study, contemplate, and meditate on it is, I think, extremely fortunate; so it is a sacred precept to engage in it with delight.

If someone objects, saying, Except for great Arya Bodhisattvas, how could an ordinary person with all the karmic bindings take birth in Sukhavati? For a person with dense obscurations and dull faculties it is impossible! If someone says this, it is wrong. If we have irreversible, unflagging faith in the Yidam and holy Dharma, strong perseverance from our side, the results of a profound holy teaching like this will come without fail. As said in Samvarodaya, Origin of the Vows,

For the simple minded endowed with faith,
supreme attainment is close by.

To accomplish tantric practice, the indispensable root is the above-mentioned faith, belief, and a willingness to put forth effort from our side; these three. With the good fortune of having the five perfections just mentioned, it is not like making prayers from just any sort of ordinary place. Thinking that we are seeing Buddha Amitabha and entourage before us in space, if we read the words of the Sukhavati prayer and meditate on their meaning with conviction and aspiration, at the time or our death or in the intermediate state we will be directly guided to the realm of Sukhavati by Buddha Amitabha and the entourage. Especially, for we Tibetans and people of the Himalayan region gathering with immutable faith next to

the pilgrimage site of the great Boudanath stupa and performing the Sukhavati sadhana together for many days, with these many causes coming together, nothing lacking, through this meditation practice there is no doubt that we shall take rebirth in Sukhavati. As said in the Amitabha Sutra,

If a person hears the name of Buddha Amitabha and meditates with single-pointed faith for seven days, at the time of their death, dying with faith in Buddha, they shall see Buddha Amitabha and entourage and take birth in their realm.

Furthermore, as said in the Arrangement of Amitabha's Realm Sutra,

Ananda, any sentient being who repeatedly focuses on the aspect of that Tathagata, generates many innumerable roots of virtue, and fully dedicates with bodhicitta and prays to take birth in that realm, when the time of their death approaches the Tathagata Arhat Samyaksam Buddha Amitabha and a host of many monks will surround them and stay before them; and seeing Buddha Amitabha, they will pass away with a luminous mind and take birth in the realm of Sukhavati.

Buddhist scriptures assert that the various pleasant and painful experiences of sentient beings do not just arise for no reason, but because of many causes and conditions coming together. Results come and go because of good and bad causes. For example, like a poisonous plant growing from a poisonous seed and a medicinal plant growing from a medicinal seed. We must, by all means, understand that future results depend on the quality of the causes we create at present. To be born in Sukhavati in the future we must definitely persevere in creating the four causes explained above. Hoping for good results without creating the cause is like hoping for a good harvest without planting any seeds in a field and never giving it water or fertilizer.

Buddha Amitabha generated bodhicitta and made prayers exceeding that of other Buddhas to be able to benefit beings of these difficult times when the five degenerations abound; therefore he is referred to as the Buddha for our times. That is

why his practice has spread so prolifically throughout Tibet, China, Japan, Korea, Vietnam and other countries. The reason for this is that Buddha himself said that if they created these four causes, the unfortunate, short-lived beings of these degenerate times could take birth in Sukhavati, regardless of whether they were lay or ordained or had made superior offerings. It is very important for us to have conviction in these words of Buddha.

For extension of longevity, as well, nothing surpasses the practice of Buddha Amitabha because Buddha Amitabha and Buddha Amitayus are actually the same Buddha, only appearing differently to trainees for the different purposes out of skillful means; their Pure Land is also the same.

Furthermore, if we really examine our own mind, up to now in the earlier part of our lives we have gone along with a self-centered attitude which has caused us to pass our time in unending negative activities throughout the day and night. As Shamar Konchog Yenlag has said,

When I was young with clear faculties, I acted childishly,
when my body was in prime of youth, busyness distracted me.
Now aged, when my body is an empty shell,
though I think of true Dharma, it is already too late.

Even if we haven't practiced holy Dharma in the earlier part of our life, we should persevere in practice of Dharma from now on, promising, by all means, to practice true holy Dharma that can protect us from fear at the time of our death, sufferings of the intermediate state after death, and suffering of lower realms in our next rebirth. In particular, let us exhort ourselves thinking that this will not be the only time we practice the Sukhavati sadhana at the Boudanath stupa, but that we must definitely gather every year to do so. If we use up this precious human life of leisure and endowments only to clothe and feed ourselves, our life will be wasted and we could do nothing more foolish. As said in Guide to the Bodhisattva Conduct,

Having found such leisure for Dharma,
if I don't get familiar with virtue,

in no worse way could I deceive myself;
nothing could be more foolish!

Accordingly, let's not fail ourselves. At this juncture when you can either ascend or descend, you must put all your effort into relying on a qualified Lama, practicing the sacred Dharma, and making certain you have no regret at the moment of death.

A Concluding Summary

In previous times, before that monk who is the source of Dharma,
Buddha, the monarch, lord of this world,
the dawn of your profound generation of bodhicitta
induced immeasurable light clearing the darkness of beings.

O Amitayus, non-attachment, supreme Deity of the Lotus,
whose form embodies all Buddhas' discriminating wisdom,
the living beings of these degenerate times
are so fortunate to be lassoed by your light of love.

In this life and all my future lives
may I never be parted for even an instant,
from the kind Lama who reveals the path of Liberation
and the supreme Deity Buddha Amitabha.

May all be auspicious for a cloud of flowers of the trainees'
well performed virtues to fall on the field of merit,
that they may never be parted from, and always enjoy
the profound fruits of this sacred Mahayana Dharma.

Thus, I have written this brief commentary on the four causes for rebirth in Sukhavati called Seeds of Liberation. As for the qualities required by holy beings such as scholarly mastery and accomplishments in practice, my own are as thin as a thread, yet I have aspired to this profound practice from youth and have received it from the great abbot Nangchen Zurmang Choying Zangpo, and my root Guru Sangye Tenzin Rinpoche, and many other master practitioners, and have well received instruction on conducting its rituals. This one suffering from the disease of dull-wittedness, who is not a scholar but posturing

as a scholar, who people call Khenpo Karten, as requested by the people of Yolmo, Nepal, gathering for practice of the Sukhavati sadhana, I have written this in colloquial, not poetic or scholarly language, so as to be easily understood, near the precious Boudanath Stupa of Nepal, at my room in Jamyang Chokor Ling, Manjushri Dharma Center, on the tenth of May, 2005.

Having found this photocopy of my original text, in the year of the water tiger, on October 28, 2022, next to the Pacific Ocean in California, North America, I added an outline with section titles, made a few additions and subtractions, and finished it. May it be a cause for beings to take birth in Sukhavati!

Sarva Mangalam!
May all be virtuous!

Translated by Jampa Tharchin, October 30, 2023

MANJUSHRI DHARMA CENTRE

Ven. Khenpo Karten Rinpoche
724 Forest Ave. Pacific Grove CA. 93950
United States

+1(831)917-3969

manjushridharmacentre.org
khenpokarten.org
khenpokarten@gmail.com

翻　譯：貝瑪索南

Translator：Pedma Sonam(Tibetan to Chinese)

Jampa Tharchin(Tibetan to English)